

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η φορολογία της Ελλάδας πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ :

ΓΛΕΝΤΖΕΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ :

ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ 2018

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Παγκόσμια Κοινότητα σήμερα είναι αντιμέτωπη με έντονα οικονομικά προβλήματα. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ταλανίζονται από την οικονομική κρίση που ξεκίνησε από τις αγορές των ΗΠΑ και στην συνέχεια επηρέασε όλη την υφήλιο. Όσο πέρασε ο καιρός βγήκε στην επιφάνεια η σοβαρότητα της κρίσης και το πρόβλημα πήρε διαφορετικές διαστάσεις. Η κρίση αν και πρωτοεμφανίστηκε στις αγορές των ΗΠΑ σε σύντομο χρονικό διάστημα άρχισε να επηρεάζει όλες τις παγκόσμιες αγορές δείχνοντας το πόσο στενά συνδεδεμένες είναι. Η κρίση σήμερα από περιφερειακό πρόβλημα έγινε παγκόσμιο. Αν και οι χώρες που επηρεάστηκαν έλαβαν μέτρα σε σύντομο χρονικό διάστημα έγινε φανερό ότι όλες οι χώρες πρέπει να ενεργήσουν από κοινού. Η διεθνής κρίση δεν άργησε να πλήξει την Ελλάδα παρόλα αυτά, ο αντίκτυπος της στη συνέχεια ήταν τεράστιος. Φέρνοντας στην επιφάνεια τις χρόνιες δομικές αδυναμίες της, φανερώνοντας την υπερχρέωση του ελληνικού Δημοσίου και την αδυναμία ελέγχου του διογκούμενου χρέους του. Η αξιοπιστία της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου κλονίστηκε. Η χώρα αναγκάστηκε να προσφύγει στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για να μην οδηγηθεί σε στάση πληρωμών και υιοθέτησε ένα φιλόδοξο και αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής. Συσσωρευμένα προβλήματα κακοδιαχείρισης του ελληνικού δημοσίου χρήματος και του φορολογικού συστήματος, φοροδιαφυγή, απάτες μεγέθυναν τις αρνητικές επιδράσεις στην οικονομία της χώρας. Το ελληνικό πρόβλημα είναι τριπλό: Το δημοσιονομικό έλλειμμα, το δημόσιο χρέος και το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών που έχουν φθάσει σε πολύ επικίνδυνα επίπεδα συγκριτικά με το ΑΕΠ. Τα τρία ελληνικά προβλήματα είναι εκρηκτικά εξαιτίας του μεγέθους τους, καθώς και της συνύπαρξής τους. Η φορολογία πρέπει να υπηρετεί την σταθεροποίηση της οικονομίας, να είναι δίκαιη και αποτελεσματική, ώστε να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω προβλήματα.

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
SUMMARY.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΦΟΡΟΣ.....	7
1.1 Η έννοια του φόρου.....	7
1.2 Τα χαρακτηριστικά και οι λειτουργίες του φόρου.....	7
1.3 Διακρίσεις των φόρων.....	9
1.4 Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα Άμεσων και Έμμεσων φόρων.....	10
1.5 Κανόνες Φορολογίας.....	11
1.6 Φορολογικό βάρος και η δίκαιη κατανομή του.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	14
2.1 Η έννοια του φορολογικού συστήματος.....	14
2.2 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα.....	14
2.3 Η Ιστορική εξέλιξη της φορολογίας της Ελλάδας.....	15
2.4 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα πριν την οικονομική κρίση.....	17
2.5 ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΝΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ - ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ.....	23
3.1 Έννοια φοροδιαφυγής και φοροδιαφυγής.....	23
3.2 Μορφές και συνέπειες φοροδιαφυγής.....	24
3.2.1 Μορφές φοροδιαφυγής.....	24
3.2.2 Συνέπειες της φοροδιαφυγής.....	25
3.3 Πόση είναι η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα.....	26
3.3.1 Ποιος πληρώνει φόρο στην Ελλάδα.....	26
3.3.2 Ποσοστό φοροδιαφυγής πλουσίων και μεγάλων επιχειρήσεων.....	27
3.4 ' Κίνητρα ' και τρόποι αντιμετώπισης φοροδιαφυγής.....	27
3.4.1 Τρόποι αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	29
4.1 Το ψηφιακό φορολογικό σύστημα.....	29
4.2 Η συμβολή του ηλεκτρονικού συστήματος στη δημιουργία ενός σωστού λειτουργικού φορολογικού συστήματος.....	30
4.3 Ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα Bigbrother.....	31
4.4 Η Χρησιμότητα του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος μέσα από το e-forologia και το taxsinet.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Ερευνητική μεθοδολογία	33
5.1 Εισαγωγή.....	33
5.2 Σχεδιασμός έρευνας	33
5.3 Σχεδιασμός και περιγραφή ερωτηματολογίου	36
5.4 Επιλογή του δείγματος	36
5.5 Συλλογή δεδομένων	36
5.6 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	37
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	53

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο ανάλυσης της παρούσας πτυχιακής είναι η μελέτη, η εξέταση, η λειτουργία και η σύγκριση του υπάρχον φορολογικού συστήματος στη χώρα μας πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό από τους πολίτες η σπουδαιότητα του και ο σωστός χειρισμός του για την ελληνική οικονομία. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση πρωτογενής έρευνας και συγκεκριμένα το ερωτηματολόγιο, χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα S.P.S.S για την ανάλυσή του. Επίσης, γίνεται μια αναφορά και ανάλυση ορισμένων οικονομικών εννοιών όπως φόρος, φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή. Αναδεικνύεται η χρησιμότητα του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος καθώς και η διευκόλυνση των πολιτών με τη χρήση του.

SUMMARY

The subject of this dissertation is the study, examination, operation and comparison of the existing tax system in our country before and during the economic crisis, so that the citizens understand its importance and its proper handling for The Greek economy. This is accomplished using primary research and in particular the questionnaire, using the S.P.S.S program for its analysis. Also, we report and analyze some economic concepts such as taxand tax evasion. It illustrates the usefulness of the e-tax system as well as the facilitation of citizens by using it.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην πτυχιακή εργασία μας θα αναφερθούμε στη φορολογία της χώρας μας συγκρίνοντας αυτή πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης (2010 μέχρι και σήμερα). Επιπλέον, θα συμπεριλάβουμε την έννοια των φόρων και πιο συγκεκριμένα την έννοια του Φ.Π.Α στην Ελλάδα και άλλων σχετικών εννοιών όπως φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και ηλεκτρονική φορολογία. Στις μέρες μας, οι πολίτες είναι αρκετά απογοητευμένοι από το υπάρχον ελληνικό φορολογικό σύστημα, γι' αυτό το λόγο λοιπόν οφείλει να γίνει μια πραγματική αλλαγή του φορολογικού συστήματος, ώστε το αποτέλεσμα να είναι δίκαιο για όλους τους φορολογούμενους πολίτες. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί πως πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής η οποία στις μέρες μας έχει λάβει αρκετά μεγάλες διαστάσεις, λόγω της οικονομικής κρίσης, πράγμα που συμβάλλει αρνητικά στην επίδραση της οικονομίας της χώρας μας. Ο κεντρικός στόχος της πτυχιακής μας εργασίας είναι η μελέτη, η εξέταση και η σύγκριση του υπάρχον φορολογικού συστήματος στη χώρα μας πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό από τους αναγνώστες η σπουδαιότητα του και ο σωστός χειρισμός του για την ελληνική οικονομία. Οι επιμέρους στόχοι της εργασίας είναι οι εξής :

- Διερεύνηση των αντιλήψεων των πολιτών για το ελληνικό φορολογικό σύστημα
- Διερεύνηση του φαινομένου της φοροδιαφυγής-φοροαποφυγής
- Διερεύνηση της αποδοχής του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος
- Παρουσίαση της ιστορικής αναδρομής του ελληνικού φορολογικού συστήματος

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων έγινε ταυτόχρονα δευτερογενής και πρωτογενής έρευνα. Πιο συγκεκριμένα, η δευτερογενής έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη χρήση διαφόρων οικονομικών βιβλίων καθώς επίσης άρθρων, ερευνών και απόψεων μέσα από το διαδίκτυο. Η πρωτογενής έρευνα έγινε με τη πραγματοποίηση ενός ερωτηματολογίου το οποίο συμπληρώθηκε με τη βοήθεια κάποιων πολιτών διαφόρων ηλικιών, η ανάλυση του ερωτηματολογίου έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος S.P.S.S (Statistical Package For Social Sciences). Τα σημαντικότερα στοιχεία της παρακάτω πτυχιακής εργασίας είναι η μη ικανοποίηση των πολιτών για το φορολογικό σύστημα της χώρας μας πριν και εν μέσω της οικονομικής κρίσης, η διαφωνία τους για το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και η αποδοχή και η ικανοποίηση των πολιτών από τη χρήση του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος. Οι στόχοι της εργασίας πραγματοποιήθηκαν μέσα από την παρουσίαση των έξι κεφαλαίων της. Από το πρώτο κεφάλαιο μέχρι το τέταρτο αποτελείται το θεωρητικό μέρος της εργασίας, το πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζει την ερευνητική μεθοδολογία, ενώ στο έκτο κεφάλαιο που αποτελεί το πρακτικό μέρος της εργασίας παρουσιάζονται όλα τα αποτελέσματα. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην έννοια του φόρου και τα χαρακτηριστικά του, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια αναδρομή συγκρίνοντας το φορολογικό σύστημα της χώρας μας πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης, στο τρίτο κεφάλαιο ακολουθεί η παρουσίαση του φαινομένου της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Στο τέταρτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η παρουσίαση του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος και στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται η ερευνητική μεθοδολογία. Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΦΟΡΟΣ

Οι κυριότεροι οικονομικοί σκοποί του σύγχρονου παρεμβατικού κράτους, όπως είναι γνωστό, είναι ο εφοδιασμός της οικονομίας με δημόσια αγαθά στις επιθυμητές ποσότητες, ο εφοδιασμός της οικονομίας με αγαθά και υπηρεσίες κοινωνικής ωφέλειας στις επιθυμητές ποσότητες, η επέκταση των δραστηριοτήτων που δημιουργούν εξωτερικές οικονομίες και ο περιορισμός των εξωτερικών επιβαρύνσεων, οι φραγμοί και έλεγχοι στα μονοπώλια, για αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου στην αναγκαία έκταση για την πραγματοποίηση της άριστης ή της κοινωνικά επιθυμητής διανομής. Η σταθεροποίηση της οικονομίας και συγκεκριμένα, η αντιμετώπιση της ύφεσης και η καταπολέμηση του πληθωρισμού, η ανακατανομή των μέσων παραγωγής στην έκταση που απαιτεί η πραγματοποίηση της κοινωνικά επιθυμητής οικονομικής ανάπτυξης. (Δημήτρης Παπαδόπουλος, 1987)

1.1 Η έννοια του φόρου

Φόρος είναι το ποσό το οποίο οι πολίτες είναι αναγκασμένοι να πληρώσουν στο κράτος σύμφωνα με τη φορολογική τους βάση και το φορολογικό τους συντελεστή, είτε με την αγορά προϊόντων (ΦΠΑ), είτε για το εισόδημα που βγάζουν, είτε για τα περιουσιακά τους στοιχεία κλπ.

Το ποσό αυτό, σύμφωνα με τον νόμο, ο πολίτης είναι υποχρεωμένος να το καταβάλλει στο κράτος, ώστε το κράτος να αντλεί έσοδα για να μπορεί να λειτουργήσει. Είναι δηλαδή η συνεισφορά του πολίτη σε ότι έχει καταφέρει να αποκτήσει, πληρώνοντας ένα ποσό στο κράτος, ουσιαστικά πρόκειται σαν μια “υποχρεωτική συνδρομή” εφόσον ανήκει σε αυτό.

1.2 Τα χαρακτηριστικά και οι λειτουργίες του φόρου

Ο φόρος και η επιβολή φορολογίας αποτελεί νόμιμο δικαίωμα και αξίωση του κράτους που εκτείνεται σε όλη την επικράτεια και σε όλους τους πολίτες. Αυτό το δικαίωμα του ασκούν, αλλά μετά από εξουσιοδότηση από το κράτος και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοικήσεως δηλαδή, οι Δήμοι, άλλα για τις τοπικές ιδιαίτερα φορολογίες και τέλη.

Ο ακριβής καθορισμός της έννοιας του φόρου είναι δύσκολος, τόσο για την Οικονομική όσο και για τη Νομική επιστήμη. Η έννοια του φόρου παίρνει διαφορετική μορφή ανάλογα με την εποχή και την χώρα που αφορά, γιατί παρακολουθεί την οργάνωση και τη λειτουργία, κατά τόπο και χρόνο, όσο και τη μορφή και εξέλιξη της οικονομίας, κάθε πολιτείας. Η εκλογή και η επιλογή των διαφόρων μορφών του φόρου στηρίζεται σε νομικούς, δημοσιονομικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους. Επιπλέον, σε ποια έκταση έχει δικαίωμα το κράτος να επιβάλλει φόρους εξαρτάται από την οικονομική του κατάσταση, γιατί το μέγεθος των δαπανών που θα ικανοποιήσει με τα ποσά των φόρων που θα εισπράξει, εξαρτάται από αυτήν. Ακόμη, το μέγεθος των δαπανών αυτών που θα καλύψει το κράτος, επηρεάζει το ύψος των εσόδων που θα επιδιώξει να πραγματοποιήσει από τους φόρους.

Η μορφή των φόρων και η διαμόρφωσή τους προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες του λαού, ανταποκρινόμενη στις οικονομικές του δυνατότητες, χωρίς να εμποδίζει την ανάπτυξη και πρόοδο της οικονομίας καθώς και την εφαρμογή της φορολογικής δικαιοσύνης. Η επιβολή του φόρου εξαρτάται από τη φορολογική πολιτική του κράτους.

Ο φόρος: α) επιβάλλεται με νόμο για να εξασφαλισθούν με τα οικονομικά μέσα που θα προκόψουν από την επιβολή του, η λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και έχει ως μέτρο τις απαραίτητες γι' αυτές δαπάνες και β) αποτελεί μέσο εξασφάλισης δίκαιης και ίσης κατανομής των δημόσιων δαπανών ανάμεσα στους πολίτες, οι οποίοι έχουν καθήκον να καταβάλλουν τη δίκαιη και ίση αυτή εισφορά προς το κράτος, όπως έχει καθοριστεί από τους Νόμους για την ικανοποίηση γενικών αναγκών του (Σελλάς, 1989).

Τα βασικότερα χαρακτηριστικά των φόρων είναι τα εξής :

α) Είναι **το αναγκαστικό μέσο** μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα.

β) Είναι **μονομερές μέσο**, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους.

Οι κυριότερες λειτουργίες των φόρων είναι :

η ταμειυτική η οποία είναι η παλαιότερη αυτών και η μη ταμειυτική λειτουργία η οποία χωρίζεται σε δυο γενικές κατηγορίες τις οικονομικές και τις κοινωνικές. Οι οικονομικές λειτουργίες έχουν σκοπό στην εξυπηρέτηση ή υποβοήθηση διάφορων σκοπών της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής μιας χώρας, ενώ οι κοινωνικές λειτουργίες έχουν σκοπό στην εξυπηρέτηση διαφόρων σκοπών της κυβερνητικής κοινωνικής πολιτικής. Συνήθως, οι οικονομικές ή κοινωνικές λειτουργίες γίνονται ταυτοχρόνως με την ταμειυτική λειτουργία, σε ορισμένες περιπτώσεις όμως η εκπλήρωσή τους αποβαίνει βραχυπρόθεσμα εις βάρος της ταμειυτικής λειτουργίας των φόρων.

1.3 Διακρίσεις των φόρων

Οι φόροι ταξινομούνται συνήθως με τρία κριτήρια

(α) της φορολογικής βάσης, σε σχέση με την οποία γίνεται η προσμέτρηση του φόρου

(β) το χαρακτήρα του φορολογικού συντελεστή

(γ) της φύσης του δημόσιου φορέα για λογαριασμό του οποίου επιβάλλονται και εισπράττονται οι φόροι.

Από τις παραπάνω διακρίσεις στο σημείο αυτό θα εξετάσουμε τη διάκριση των φόρων σε άμεσους και έμμεσους, με κριτήριο τη δυνατότητα ή όχι του φορολογούμενου να μεταθέσει το φόρο, που ο νόμος τον υποχρεώνει να καταβάλει, σε άλλους με τους οποίους συναλλάσσεται. Με βάση το κριτήριο αυτό άμεσοι χαρακτηρίζονται οι φόροι τους οποίους ο φορολογούμενος, που είναι από το νόμο υποχρεωμένος να καταβάλει, δεν μπορεί να μεταθέσει σε άλλους ιδιώτες. Επιπλέον, έμμεσοι χαρακτηρίζονται οι φόροι τους οποίους ο φορολογούμενος, που είναι από το νόμο υποχρεωμένος να καταβάλει, μπορεί να τους μεταθέσει κατά ένα μέρος ή στο σύνολο τους, σε άλλους ιδιώτες.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι οι φόροι πρέπει να διακρίνονται σε άμεσους και έμμεσους με κριτήριο την πρόθεση του φορολογικού νομοθέτη, δηλαδή ποιο είναι το πρόσωπο που θέλει αυτός να επιβαρύνει με το φόρο. Αν πρόθεση του νομοθέτη είναι να επιβαρύνει το πρόσωπο το οποίο καταβάλλει τους φόρους στο Δημόσιο Ταμείο, οι φόροι αυτοί χαρακτηρίζονται άμεσοι φόροι. Αυτοί συνήθως είναι :

- Προσωπικός φόρος εισοδήματος
- Προσωπικός φόρος καθαρής περιουσίας

Αν οι φόροι επιβάλλονται σε ορισμένους ιδιώτες με πρόθεση να μετατεθούν και να επιβαρύνουν άλλους ιδιώτες, τότε χαρακτηρίζονται έμμεσοι. Συνήθως είναι :

- Ο γενικός
- Ειδικοί φόροι κατανάλωσης

Τέλος, ένα άλλο κριτήριο για την διάκριση των φόρων σε άμεσους και έμμεσους είναι ο τρόπος που εκδηλώνεται η φορολογική ικανότητα του φορολογούμενου. Σύμφωνα με το παραπάνω κριτήριο, άμεσοι θεωρούνται οι φόροι που επιβάλλονται σε μια φορολογική βάση που φανερώνει με άμεσο τρόπο τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου. Τέτοιοι φόροι είναι :

- Φόροι εισοδήματος
- Φόροι περιουσίας
- Προσωπικός φόρος σε δαπάνη

Επιπλέον, με βάση το παραπάνω έμμεσοι είναι οι φόροι που επιβάλλονται σε στοιχεία από τα οποία προκύπτει έμμεσα η φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου. Τέτοιοι φόροι είναι :

- Γενικοί και ειδικοί φόροι κατανάλωσης
- Δασμοί

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί πως στην κατηγορία των έμμεσων φόρων ανήκει ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α)

Η έννοια του Φ.Π.Α

Είναι γνωστό ότι, κατά κανόνα, ένα αγαθό πριν φθάσει στον τελικό του καταναλωτή περνάει διάφορα στάδια. Πραγματοποιείται η αγορά των πρώτων και βοηθητικών υλών, γίνεται η μετατροπή τους σε έτοιμα προϊόντα και ακολουθεί η διάθεσή τους στον χονδρέμπορο, στον λιανοπωλητή και τέλος στον καταναλωτή. Σε κάθε ένα από τα στάδια αυτά προσθέεται και μια αξία, η οποία, σύμφωνα με το σύστημα του Φ.Π.Α., είναι φορολογητέα. Έτσι, ο φόρος αυτός λόγω του ότι επιβάλλεται στην προστιθέμενη αξία, πήρε την ονομασία «φόρος προστιθέμενης αξίας». Ως εκ τούτου είναι ένας φόρος που επιβάλλει το κράτος κατά την αγοραπωλησία όλων των προϊόντων και υπηρεσιών της αγοράς και αποτελεί μια μεγάλη πηγή εσόδων γι ' αυτό. (Αντώνη Β. Σταματίου, 1986)

1.4 Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα Άμεσων και Έμμεσων φόρων

Πλεονεκτήματα άμεσων φόρων :

- Οι άμεσοι φόροι επιβάλλονται βάση του εισοδήματος και θεωρούνται δικαιότεροι σε σχέση με τη φορολογική επιβάρυνση των πολιτών.
- Σταθερότητα απόδοσης προς το Δημόσιο.
- Έχουν μικρό κόστος είσπραξης.

Μειονεκτήματα άμεσων φόρων :

- Το κράτος απαιτεί μεγαλύτερη δαπάνη , για την είσπραξη, από τους άμεσους φόρους.
- Με την άμεση φορολογία οι πολίτες οδηγούνται ευκολότερα σε μεγάλο βαθμό φοροδιαφυγής.
- Επηρεάζει αρνητικά την επιχειρηματική και οικονομική δραστηριότητα.

Πλεονεκτήματα έμμεσων φόρων :

- Μειώνεται αισθητά το φαινόμενο της φοροδιαφυγής.
- Η καταβολή γίνεται πιο εύκολη.
- Η είσπραξη γίνεται πιο εύκολη.

Μειονεκτήματα έμμεσων φόρων :

- Σε δύσκολες περιόδους δηλαδή σε περιόδους οικονομικής κρίσης η είσπραξή τους γίνεται αβέβαιη.
- Δημιουργείται άνιση κατανομή των φορολογικών βαρών μεταξύ των πολιτών επειδή επιβαρύνουν το ίδιο τους πολίτες ανεξάρτητα από το εισόδημά τους και όχι με βάση αυτό.

1.5 Κανόνες Φορολογίας

Στα αναπτυγμένα κράτη, η επιβολή των φόρων γίνεται ανάλογα τη φορολογική πολιτική που ακολουθεί κάθε κυβέρνηση, βάσει κάποιων κανόνων που είναι θεσπισμένοι από την πολιτεία. Οι κανόνες που διέπουν την φορολογία θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με κάποιες γενικές αρχές που αποτελούν το συνδυασμό της πείρας και της επιστήμης. Μερικές από αυτές τις αρχές είναι οι εξής :

- Αρχές διοικητικές
- Αρχές ταμειευτικές
- Αρχές δικαιοσύνης
- Αρχές οικονομικές

Οι αρχές αυτές άσκησαν μεγάλη επίδραση στις κυβερνήσεις των κρατών, όμως η ανάπτυξη της οικονομίας των κρατών επέβαλε τη συμπλήρωσή τους για να μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, όπως τηλεπικοινωνιακή ανάπτυξη, ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων κ.α.

Οι σημαντικότεροι κανόνες είναι οι εξής:

1ος Κανόνας Φορολογικής Δικαιοσύνης Και Ισότητας: οι φορολογούμενοι πρέπει να εισφέρουν στις δαπάνες του κράτους ανάλογα με το εισόδημα που αποκτούν.

2ος Κανόνας της Βεβαιότητας του Φόρου: ο φόρος να είναι βέβαιος και όχι αυθαίρετος. Ο χρόνος και ο τρόπος πληρωμής του φόρου καθώς και το πληρωτέο ποσό του πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένα για να μην "αφήνεται" ο φορολογούμενος στη διάθεση του δημόσιου υπαλλήλου (εισπράκτορα).

3ος Κανόνας της Προσφορότητας ή Καταλληλότητας του Φόρου: ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σε χρόνο και με τρόπο που να είναι οι πιο κατάλληλοι για τον φορολογούμενο.

4ος Κανόνας της Οικονομικότητας του Φόρου: ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σύμφωνα με την οικονομική αρχή, δηλαδή με τέτοιο τρόπο ώστε η διαφορά μεταξύ του φόρου που καταβάλλουν οι πολίτες και στο ποσό που εισπράττει το κράτος να είναι η μικρότερη δυνατή (Γκίνογλου, 2004)

1.6 Φορολογικό βάρος και η δίκαιη κατανομή του

Το κόστος της δωρεάν παροχής των δημόσιων αγαθών και χρηματοδότησης των άλλων δραστηριοτήτων των δημόσιων φορέων ονομάζεται φορολογικό βάρος. Ένα σημαντικό θέμα που απασχολεί την οικονομία είναι η εξεύρεση ενός τρόπου δίκαιης κατανομής του φορολογικού βάρους μεταξύ των πολιτών. Η κατανομή του φορολογικού βάρους πρέπει να γίνεται με βάση θεσπισμένους από την πολιτεία κανόνες, οι οποίοι διέπουν τη φορολογική της πολιτική και αυτό επιτυγχάνεται μέσω της Αρχής της φορολογικής ισότητας και της Θεωρίας της φορολογικής ικανότητας.

Αρχή της φορολογικής ισότητας

Η αρχή της φορολογικής ισότητας προκύπτει από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος. Σύμφωνα με αυτές, οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στο νόμο, ενώ όσον αφορά τη συνεισφορά τους στα «δημόσια βάρη» αυτή γίνεται ανάλογα με τις δυνάμεις τους. Συνήθως, αυτές οι δυνάμεις, όσον αφορά τη φορολογία, αναφέρονται ως «φοροδοτική ικανότητα». Η φορολογική αρχή της ισότητας επιβάλλει την όμοια μεταχείριση των φορολογουμένων κάτω από όμοιες οικονομικές συνθήκες (οριζόντια φορολογική ισότητα) και την ανόμοια μεταχείριση όσων βρίσκονται κάτω από ανόμοιες περιστάσεις (κάθετη φορολογική ισότητα). Τούτο απαγορεύει στον νομοθέτη να θεσπίζει αυθαίρετες φορολογικές διακρίσεις υπέρ ή εις βάρος των πολιτών.

Έτσι λοιπόν η επιβολή φόρων στους έλληνες πολίτες πρέπει να βασίζεται:

α) στην αναλογική ισότητα, υπό την έννοια ότι οι πολίτες συμμετέχουν στις φορολογικές υποχρεώσεις σύμφωνα με τις οικονομικές τους δυνάμεις και επομένως δεν επιτρέπεται η αντιμετώπιση τους επί τη βάσει της αριθμητικής-μαθηματικής ισότητας, που θα οδηγούσε στην ίδια μεταχείριση των οικονομικά ευκατάστατων με τους οικονομικά ασθενέστερους και

β) στη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών, η οποία επιβάλλει στο νομοθέτη να λαμβάνει υπόψη ότι υπάρχει ένα όριο κατά τη θεσμοθέτηση φορολογικών επιβαρύνσεων, τυχόν υπέρβαση του οποίου πλήττει τη δυνατότητα τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις αυτές και ταυτόχρονα να διατηρήσουν ένα ανεκτό βιοτικό επίπεδο.

Θεωρία της φοροδοτικής ικανότητας

Με βάση τη θεωρία της φοροδοτικής ικανότητας, θεωρείται δίκαιη η κατανομή του φορολογικού βάρους όταν γίνεται με βάση την ικανότητα κάθε άτομου να συνεισφέρει στα κοινά και όχι το ειδικό όφελος που αποκομίζει κάθε πολίτης από τη δραστηριότητα του δημόσιου.

Κατά την εφαρμογή της θεωρίας της φοροδοτικής ικανότητας πρέπει να εξετάζονται τα εξής:

- Ποιοι παράγοντες προσδιορίζουν τη φοροδοτική ικανότητα των φορολογουμένων.

- Πως πρέπει να διαφοροποιείται η φορολογική επιβάρυνση ανάμεσα στους πολίτες που έχουν διαφορετική φοροδοτική ικανότητα.

Οι παράγοντες που προσδιορίζουν τη φοροδοτική ικανότητα των φορολογουμένων είναι αντικειμενικοί (όπως το εισόδημα, η περιουσία, η κατανάλωση) και υποκειμενικοί (όπως η οικογενειακή κατάσταση, κατάσταση υγείας κ.λπ.)

Το εισόδημα αποτελεί τον καταλληλότερο δείκτη φοροδοτικής ικανότητας, αφού προσδιορίζει με τον καλύτερο τρόπο το μέγεθος της αγοραστικής δύναμης των πολιτών. Σχετικά με το εισόδημα ως δείκτη φοροδοτικής ικανότητας προκύπτουν τα παρακάτω ερωτήματα:

- Ποιο είναι το εισόδημα που θα πρέπει να φορολογηθεί;

- Θα πρέπει να συμπεριληφθούν υπόψη οι πηγες εισοδήματος (μισθωτές υπηρεσίες, επιχειρηματική δραστηριότητα, ακίνητα, καταθέσεις, επιδόματα κ.λπ.)

- Θα πρέπει να εξαιρεθεί ένα ελάχιστο ποσό εισοδήματος με τη μορφή αφορολόγητου ποσού;

- Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα οικογενειακά βάρη του πολίτη;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

2.1 Η έννοια του φορολογικού συστήματος

Το φορολογικό σύστημα μιας χώρας είναι το σύνολο των φόρων που ισχύουν σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τους νόμους και τους κανόνες που ισχύουν με βάση το φορολογικό δίκαιο. Το φορολογικό σύστημα διαφέρει από χώρα σε χώρα και αυτό εξαρτάται λόγω των διάφορων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών παραγόντων που επικρατεί σε κάθε μια από αυτές, καθώς επίσης και το είδος και τα επίπεδα της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων και τη παρεμβατική πολιτική του κάθε κράτους.

2.2 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα

Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά πολύπλοκο. Τα φορολογικά νομοσχέδια ψηφίζονται περίπου 5 φορές το χρόνο και μάλιστα το 2010 είχαμε για πρώτη φορά ένα ρεκόρ δηλαδή το φορολογικό νομοσχέδιο ψηφίστηκε 17 φορές πράγμα που έχει σαν αποτέλεσμα ένας εξοικειωμένος υπάλληλος να μην μπορεί να ενημερώνεται και να παρακολουθεί τις εξελίξεις τόσο εύκολα.

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα βασίζεται κατά κύριο λόγο σε ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό εσόδων του κράτους και πιο συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια που διέπει τη χώρα μας η οικονομική κρίση, έχει σαν αποτέλεσμα η φορολογία και ειδικότερα ο φορολογικός συντελεστής, που αναφέρεται στο εισόδημα και στην ακίνητη περιουσία, έχει αυξηθεί αισθητά πράγμα που επιβαρύνει τον Έλληνα πολίτη.

Η φορολογία στην Ελλάδα καθορίζεται από δυο φορολογικά νομοθετήματα από το 3323/55 που απευθύνεται στα φυσικά πρόσωπα και το 3843/58 που αναφέρεται σε νομικά πρόσωπα. Και στα δυο αυτά νομοθετήματα έχουν γίνει πολλές διαφοροποιήσεις δηλαδή ο πρώτος νόμος 3323/55 έχει τροποποιηθεί από τους νόμους 820/78, 1828/89, 1882/90, 1914/90, 2238/94, 2753/99.(Γκίνουλου, 2004).

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα βρίσκεται ανάμεσα στα τρία χειρότερα της Ευρώπης : στην πρώτη θέση βρίσκεται αυτό της Ουκρανίας και με μικρή διαφορά στη δεύτερη θέση είναι της Πολωνίας και στη Τρίτη θέση της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν δυο σημαντικοί παράγοντες που προκαλούν τη φορολογική αβεβαιότητα προς τους Έλληνες φορολογούμενους, αυτοί είναι **οι συχνές αλλαγές της φορολογικής νομοθεσίας και η αλλαγή απόψεων από τη φορολογική διοίκηση**. Σύμφωνα από ένα γκάλοπ περίπου 1000 εταιρειών που συμμετείχαν αποκάλεσαν ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα είναι το πιο προβληματικό στην Ευρώπη. Προκειμένου λοιπόν, να εφαρμοστεί ένα ορθό φορολογικό σύστημα χρειάζεται να υπάρξει πολιτική βούληση πράγμα που αφορά και τους Έλληνες πολίτες.

2.3 Η Ιστορική εξέλιξη της φορολογίας της Ελλάδας

Το πρώτο νομοθέτημα για τη φορολογία στην Ελλάδα μπορεί να θεωρηθεί το ψήφισμα της 04-02-1830 με το οποίο επιβλήθηκε φόρος επί των κερδών των αυτοαπασχολουμένων. Το αμέσως επόμενο βήμα πραγματοποιήθηκε με τον νόμο ΧΚ (620) το 1887 όπου καθιερώθηκε φόρος εισοδήματος πάνω στα εισοδήματα των ελληνικών ανώνυμων εταιρειών καθώς επίσης πάνω στα κέρδη που γίνονταν στην Ελλάδα από ξένες ανώνυμες εταιρείες. Οκτώ χρόνια αργότερα, το 1885 με τις διατάξεις του νόμου ΑΣΗ, επιβλήθηκε φόρος εισοδήματος σε μορφή εισφοράς στους μισθούς και στις συντάξεις.

Ο αμέσως επόμενος σταθμός στη φορολογία του εισοδήματος είναι το έτος 1909 με την επιβολή ενός φόρου προοδευτικού, το οποίο βασίζεται τόσο στο καθαρό εισόδημα των φυσικών προσώπων, όσο και των ανώνυμων εταιρειών που παρείχαν μεγάλη φοροδοτική ικανότητα. Αυτός ο φόρος δεν πραγματοποιήθηκε γιατί υπήρχαν σφοδρές αντιδράσεις των φορολογούμενων με αποτέλεσμα να αντικατασταθεί με νεότερο νόμο. Η αντικατάσταση αυτή έγινε το 1911 με τη ψήφιση του νόμου ΓΛ, ο οποίος προέβλεπε έναν φόρο που με βάση υπολογισμό περιείχε το ενοίκιο της κατοικίας του φορολογούμενου. Το 1917 ψηφίζεται ο νόμος 1043 με τον οποίο στους φορολογούμενους επιβλήθηκε ένας φόρος εισοδήματος πάνω στα κέρδη που είχαν πραγματοποιήσει κατά την περίοδο του πολέμου. Με το άρθρο 12 του νόμου αυτού πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το φορολογικό απόρρητο στην Ελλάδα.

Το 1927 ιδρύεται η Τράπεζα της Ελλάδος και επιτυγχάνεται σταθεροποίηση του εθνικού νομίσματος. Το 1936-1940 πραγματοποιήθηκε η αλλαγή του φορολογικού συστήματος επιβάλλεται φόρος πολυτελείας, φόρος κερδών φορτηγών πλοίων, έκτακτων κερδών και επίσης επιβάλλονται πρόσθετα ποσοστά στη φορολογία καθαρών προσόδων.

Το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, δόθηκε ένα μεγάλο ποσοστό ποσού από τα έσοδα του κράτους στον κατακτητή ως έξοδα κατοχής. Τα έσοδα κάλυπταν μόλις το 15-20% των δαπανών του κράτους πράγμα που δημιούργησε άπειρο νομισματικό πληθωρισμό. Μεταπολεμικά πραγματοποιήθηκε η έκτακτη φορολογία των ευκατάστατων και καταργήθηκαν ως αναχρονιστικές, διάφορες παλιότερες φορολογίες όπως η φορολογία << διαπυλίων τελών επί της κυκλοφορίας των αγαθών >>, οι φόροι υπέρ τρίτων, η φορολογία της σταφίδας και των ζώων. Πραγματοποιήθηκαν επίσης τότε διάφοροι δημοτικοί φόροι, στην γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή οι οποίοι διαμορφώθηκαν με το πέρασμα του χρόνου. Το 1948 πραγματοποιήθηκε το σύστημα τηρήσεως βιβλίων και εκδόσεων φορολογικών στοιχείων από τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις. (Σελλάς, 1989). Το 1955 εντάχθηκε ο ενιαίος φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα 3323/55. Το 1958 επίσης πραγματοποιήθηκε και ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα 3843/58. Αυτά τα δυο φορολογικά νομοθετήματα που με τις αλλαγές αυτές ισχύουν μέχρι και σήμερα, βασίζονταν στον υπολογισμό του φόρου, δηλαδή ότι το συνολικό εισόδημα κάθε φυσικού προσώπου μετά την αφαίρεση των μειώσεων και εκπτώσεων μετατρέπεται σε φορολογία βάση προοδευτικής κλίμακας. Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 129/89 μετατρέπεται ριζικά η φιλοσοφία αυτή και προστίθεται η φιλοσοφία αφαίρεσης φόρου από φόρο, δηλαδή στο πρώτο στάδιο βρίσκεται ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα με βάση την κλίμακα, στο δεύτερο στάδιο βρίσκεται ο φόρος που αναλογεί στα αφορολόγητα ποσά με βάση την ίδια την κλίμακα και στο

τρίτο στάδιο συγκρίνονται οι δυο φόροι . Αυτό ίσχυε μέχρι το 1992. Το 1993 με τον νόμο 2065/92 έρχεται πάλι στο προσκήνιο η παλιότερη φιλοσοφία της αφαίρεσης δηλαδή σε πρώτο στάδιο βρίσκεται το αφορολόγητο ποσό από το συνολικό εισόδημα όπου προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου και σε δεύτερο στάδιο βρίσκεται το φορολογητέο εισόδημα που υποβάλλεται σε φόρο με βάση την κλίμακα. Ο τρόπος αυτός ισχύει μέχρι και σήμερα σύμφωνα με το νόμο 2238/94 και τις νεότερες ρυθμίσεις του. (Γκίνογλου , 2004)

Σήμερα χαρακτηρίζεται μια τάση εκσυγχρονισμού όλων των φόρων μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε πως υπάρχουν ακόμα πολλά προβλήματα στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας, τα οποία οφείλουν να λυθούν.

2.4 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα πριν την οικονομική κρίση

Από το 1975 έως το 2004 το φορολογικό σύστημα της χώρας μας έχει αλλάξει 10 φορές, περίπου ανά 3 χρόνια έχουμε διαφορετικό φορολογικό σύστημα. Η μεγαλύτερη διάρκεια που παρέμεινε το ίδιο φορολογικό σύστημα ήταν από το 1994-2001 όπου το 5% ήταν ο κατώτερος συντελεστής και ο ανώτατος 45%. Η δεύτερη μακροχρόνια διάρκεια του ίδιου φορολογικού μοντέλου ήταν το 1975-1979 έπειτα η φορολογική πολιτική διαφοροποιούταν κάθε 2 χρόνια.

Συνεχίζοντας παρακάτω θα γίνει μια αναφορά στη σταδιακή εξέλιξη του φορολογικού συστήματος. Πιο συγκεκριμένα, μεγαλύτερη θετική μεταβολή έγινε από το 1997-1998 όπου κατατέθηκαν 16% περισσότεροι φόροι. Από την άλλη πλευρά η υψηλότερη αρνητική μεταβολή παρατηρήθηκε τη διετία 2009-2010 όπου το υπουργείο οικονομικών ενδυνάμωσε τα ταμειακά του διαθέσιμα κατά 16% λιγότερο σε σχέση με το 2009. Αυτή τη περίοδο η χώρα μας βρισκόταν σε αβεβαιότητα και πανικό. Επιπλέον, η ανώτατη τιμή των άμεσων φόρων σημειώθηκε το 2009 με το ποσό των 26,7 δις ευρώ. Την ίδια χρονική οι έμμεσοι φόροι έπιασαν κορυφή φτάνοντας στα 34 δις. Σύμφωνα με αυτό οι Έλληνες πολίτες καταθέτουν περισσότερα χρήματα σε έμμεσους παρά σε άμεσους φόρους, η μεγάλη διαφορά σημειώθηκε το 2010. Τα τελευταία 22 χρόνια έχουν κατατεθεί 810 δις ευρώ συνολικά. Από το 2002 η χώρα μας βρίσκεται στην Ευρωζώνη, και οι Έλληνες φορολογούμενοι πολίτες πλήρωσαν 601,47 δις ευρώ. Οι έμμεσοι έφτασαν στα 473,84 δις ενώ οι άμεσοι στα 335,94 δις. Το 1993 οι άμεσοι φόροι προσδιορίστηκαν στα 4 δις ευρώ, ενώ οι έμμεσοι που ήταν περισσότεροι προσδιορίστηκαν στα 9 δις. Στα 22 χρόνια της ελεγχόμενης περιόδου η πρώτη σημαντική αύξηση που έγινε ήταν από το 2001-2002, σ' αυτή τη περίοδο το υπουργείο οικονομικών πήρε 13% περισσότερους φόρους. Για ένα έτος υπήρξε μια μείωση 1% και από το 2003-2009 η αύξηση των φόρων ήταν εντυπωσιακή. Με λίγα λόγια οι φόροι του 2003 από του 2009 ήταν περισσότεροι κατά 65%, σε αυτό το διάστημα η μέση ετήσια αύξηση πήγε να φτάσει το 9%. Αξιοσημείωτο είναι πως τη διετία 2008-2009 οι φόροι αυξήθηκαν κατά 13%. Από το 2004-2008 οι εισπράξεις αυξάνονται σημαντικά, επίσης το 2008 ήταν η χρονιά με την υψηλότερη κυκλοφορία χρήματος. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης (ΕΦΚ) παρουσίασε μια σημαντική αύξηση, είναι ένα προϊόν με ανελαστική ζήτηση, έχει σταθερή απόδοση και ενισχύει τα κρατικά έξοδα. Ο ΕΦΚ καυσίμων είναι ένα βασικό εργαλείο είσπραξης ο οποίος το 2004 ξεκίνησε από τα 2,46 δις ευρώ και έφτασε το 2010 στο ανώτατο σημείο το οποίο είναι 5,7 δις ευρώ, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζει πτώση 26%.

Σύμφωνα με τα παραπάνω προκύπτει ότι το φορολογικό σύστημα της Ελλάδος αλλάζει κάθε 3 χρόνια. Το 2009 ήταν η χρονιά όπου οι άμεσοι φόροι ήταν 26,7 δις ευρώ και οι έμμεσοι 34 δις ευρώ. Κατά την είσοδό μας στην Ευρωζώνη και κάνοντας σύγκριση τα έτη 2003 και 2009 οι πολίτες κατέθεσαν περισσότερα χρήματα κατά 65% δηλαδή 24 δις ευρώ με βάση συλλογικών φόρων. Η μέση ετήσια αύξηση των 2003-2009 έφτασε στο 9%. Τα φυσικά πρόσωπα καλούνται να αντιμετωπίσουν το βάρος των άμεσων φόρων όπου είναι 92,79 δις ευρώ από τη χρονική περίοδο 2004. Σημαντική πηγή εσόδων αποτελεί ο ΦΠΑ με 159 δις ευρώ πράγμα που σημαίνει πως οι έμμεσοι φόροι είναι συγκριτικά αποδοτικότεροι σε σχέση με τους άμεσους.

Α.Ε. - ΕΠΕ - ΙΚΕ - Συνεταιρισμούς - Αλλοδαπές εταιρίες (άρθρο 109 παρ 1 ΚΦΕ)

- Οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες.
- Οι δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα .
- Οι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα και οι ενώσεις τους.
- Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο εταιρίας, καθώς και οι κάθε είδους αλλοδαποί οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων.
- Οι ημεδαπές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.
- Οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες

Χρήση	Συντελεστής					
	ΑΕ	ΑΕ Εισηγμένες στο ΧΑ	Συντελεστής παρ/σης μερισμάτων **	Συντελεστής παρακράτησης αμοιβών Δ.Σ.	ΕΠΕ	ΛΟΠΕΣ - άρθρου ΚΦΕ 109
2013	26%	26%	10%	40%	26%	26%
2012	20%	20%	25%	35%	20%	20%
2011	20%	20%	25%	35%	20%	20%
2010	24%	24%	21%	35%	24%	24%
2009	25%	25%	10%	35%	25%	25%
2008	25%	25%	10%	25%	25%	25%
2007	25%	25%	-	25%	25%	25%
2006	29%	29%	-	29%	29%	29%
2005	32%	32%	-	32%	32%	32%
2004	35%	35%	-	35%	35%	35%
2003	35%	35%	-	35%	35%	35%
2002	35%	35%	-		35%	35%
2001	37,5%	35%	-		35%	35% - 40% *
2000	40%	35%	-		35%	35%

** Στα μερίσματα ή κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ενεργείται παρακράτηση φόρου . Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και για τα κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα. Όταν ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδά της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμμετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2 που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, για τα οποία έχει παρακρατηθεί φόρος, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλωση που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54 του νόμου 2238/1994, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρακρατηθεί σε βάρος της και αναλογεί στα

διανεμόμενα από την ίδια κέρδη τα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται όταν τα κέρδη καταβάλλονται σε εταιρεία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας η καταβάλλουσα τα κέρδη ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία είναι θυγατρική, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998. Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος του νομικού προσώπου του προηγούμενου εδαφίου επιστρέφεται σε αυτό κατά το μέρος που αναλογεί στα κέρδη που διανέμει σε εταιρεία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Επίσης, επιστρέφεται ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της ανώνυμης εταιρείας κατά το μέρος που αναλογεί στα μερίσματα που διανέμει προς το Δημόσιο.

*Ειδικά για τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών ανώνυμων εταιριών, που η έδρα τους βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μετοχές εισηγμένες, κατά το χρόνο λήξης της διαχειριστικής περιόδου του υποκαταστήματος, σε οποιοδήποτε χρηματιστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο συντελεστής ορίζεται σε τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), εξαιρουμένων των υποκαταστημάτων τραπεζικών επιχειρήσεων για τα οποία ισχύει ο συντελεστής σαράντα τοις εκατό (40%).

2.5 ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΝΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Στην εποχή της αναπτυσσόμενης κρίσης οι δυο βασικοί τομείς της οικονομίας ο ιδιωτικός και ο δημόσιος ολόένα και δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στην ταχύτατη εξέλιξη της κρίσης αυτής.

Στην περίπτωση της Ελλάδας όπου η παγκόσμια κρίση παίρνει τη μορφή της πτώσης των δημόσιων οικονομικών, η κοινωνία φαίνεται να έχει πειστεί παρά την αντίδρασή της στα διάφορα κυβερνητικά μέτρα που ψηφίζονται, ότι το βασικό ζητούμενο είναι η εξάντληση των κρατικών ελλειμμάτων και η αντιμετώπιση της μεγαλύτερης απειλής που έχει η πατρίδα μας : το δημόσιο χρέος.

Μια επιχείρηση στην περίοδο της κρίσης έχει υποχρέωση να πετυχαίνει τη μείωση της δαπάνης της για δεδομένη ποσότητα και ποιότητα παραγωγής. Η μείωση του κόστους που είναι ανεξάρτητη από τα έσοδά της θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ζημιών και κατά συνέπεια κέρδη. Αντιθέτως, στην περίοδο της κρίσης ένα κράτος για να αυξήσει τα φορολογικά του έσοδα αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα τα οποία είναι τα εξής : αν το συνολικό εθνικό εισόδημα (ΑΕΠ) είναι το άθροισμα των ιδιωτικών και δημόσιων δαπανών, η μείωση των δεύτερων εφόσον δεν υπάρχει καμία άλλη αύξηση των ιδιωτικών δαπανών, **συρρικνώνεται το εθνικό εισόδημα**. Εξαιτίας λοιπόν της κρίσης η ιδιωτική κατανάλωση ελαττώνεται, ο μόνος τρόπος για να επέλθει μια αύξηση των ιδιωτικών δαπανών ικανή να κρατήσει το εθνικό εισόδημα σταθερό είναι μέσα από πολιτικές, που δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να μεγαλώσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις, παρά τη μείωση της ζήτησης.

Με λίγα λόγια η εξέλιξη της κρίσης διαδραματίζεται ταυτόχρονα σε τρία πεδία : **κρίση του δημόσιου τομέα, κρίση του ιδιωτικού τομέα και κρίση των θεσμών**. Ένα μεγάλο λάθος είναι ότι επικεντρώναστε στο ένα πεδίο αγνοώντας τα άλλα δυο, δηλαδή να εναντιωνόμαστε κατά του κράτους, κατά των θεσμών και κατά των επιχειρήσεων.

Εν μέσω κρίσης η κλίμακα της φορολογίας του εισοδήματος των φυσικών προσώπων, επιβαρύνει τα χαμηλά εισοδήματα, ο ανώτατος συντελεστής φορολογίας για εισοδήματα άνω των 60.000€ ετησίως μειώνεται από 45% σε 40%. Όσον αφορά τη φορολογία των νομικών προσώπων προτείνεται, να επιβληθεί ενιαίος φόρος για κάθε είδος της επιχείρησης. Το αποτέλεσμα αυτό προβλέπει παρακράτηση 20% του φόρου στα κέρδη των επιχειρήσεων και στη συνέχεια φορολόγηση 20% στο υπόλοιπο ποσό των κερδών. Αξίζει να σημειωθεί ότι καταργείται ο διαχωρισμός στη φορολόγηση διανεμόμενων και αδιανέμητων κερδών.

Το νέο σύστημα φορολόγησης προβλέπει για τα ακίνητα την ενοποίηση των φόρων κατοχής ακινήτων σε δυο. Σύμφωνα, με το παραπάνω ο ενιαίος φόρος ακίνητης περιουσίας θα εισπράττεται από το δημόσιο. Το **ενιαίο τέλος ακίνητης περιουσίας** θα εισπράττεται από τους δήμους ενώ ο υπολογισμός του θα πραγματοποιείται σύμφωνα με την αξία του ακινήτου μαζί με ορισμένους συντελεστές που θα βγαίνουν από τα δημοτικά τέλη.

2014

Κλιμάκιοεισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

2. Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

3. Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ δεν χορηγείται μείωση φόρου.

2015

Κλιμάκιοεισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

2. Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

3. Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ δεν χορηγείται μείωση φόρου.

2016

Φορολογική κλίμακα για εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
20.000,00	22%	4.400,00	20.000,00	4.400,00
10.000,00	29%	2.900,00	30.000,00	7.300,00
10.000,00	37%	3.700,00	40.000,00	11.000,00
Υπερβάλλον	45%			

1) Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

2) Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ φορολογητέου εισοδήματος.

(Πηγή των παραπάνω στοιχείων είναι η εξής : <https://www.taxheaven.gr/pages/klimakes>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ - ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ

3.1 Έννοια φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής

Η φοροδιαφυγή είναι ένα πολύ σοβαρό κακούργημα απάτης σε βάρος του κράτους. Πρόκειται για ένα τρόπο απόκρυψης της φορολογητέας ύλης ενός φορολογούμενου νομικού ή φυσικού προσώπου από τις φορολογικές αρχές. Η φοροδιαφυγή εκτός από το ότι είναι ένα ποινικό αδίκημα που μπορεί να παρατηρηθεί κατά παράβαση του φορολογικού νόμου, θεωρείται επίσης και μια αντικοινωνική συμπεριφορά διότι η κυβέρνηση θα λάβει πρόσθετα μέτρα τα οποία καλούνται να πληρώσουν το σύνολο των φορολογούμενων πολιτών. Επίσης, φοροδιαφυγή είναι το ποσό εκείνο του φόρου εισοδήματος που αντιστοιχεί σε εισόδημα το οποίο θα πρέπει να δηλώνεται οικειοθελώς από τον ίδιο τον φορολογούμενο αλλά για κάποιους λόγους δεν δηλώνεται. Αν ο φορολογούμενος πολίτης δεν δηλώσει το εισόδημα του τότε δεν δημιουργείται και αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση.

Φοροαποφυγή, αποκαλείται η εφαρμογή καλά σχεδιασμένων λογιστικών πρακτικών οι οποίες αποτελούν απόρροια προσεκτικής μελέτης της εμπορικής νομοθεσίας, της φορολογικής πρακτικής, των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δικαστικών και υπουργικών αποφάσεων με μοναδικό στόχο τη μείωση του φόρου που καταβάλλει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Είναι δηλαδή, η συμπεριφορά εκείνη που μπορεί να εκμεταλλευτεί ατέλειες της φορολογικής νομοθεσίας χωρίς όμως να παραβιάζει άμεσα τις διατάξεις έχοντας σκοπό στην ολική αποφυγή της φορολογικής υποχρέωσης. Στην ουσία είναι μια συμπεριφορά στην οποία αντιστέκεται στο πνεύμα και όχι στο γράμμα του νόμου. Μερικά βασικά χαρακτηριστικά της φοροαποφυγής είναι : α) να χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της ανειλικρίνειας και της πλαστότητας β) χαρακτηρίζεται από μυστικότητα με αποτέλεσμα να αποτρέπεται η λήψη μέτρων εκ μέρους του νομοθέτη για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής.

Σύμφωνα με τους παραπάνω ορισμούς η έννοια της φοροδιαφυγής με την έννοια της φοροαποφυγής δεν ταυτίζονται γι' αυτό το λόγο θα επισημάνουμε τη διαφορά τους . Αν και αυτές οι δύο έννοιες είναι συγγενής μεταξύ τους διαφέρουν σημαντικά στην πολιτική και ηθική άποψη.

3.2 Μορφές και συνέπειες φοροδιαφυγής

3.2.1 Μορφές φοροδιαφυγής

Το ποσοστό της φοροδιαφυγής διαφέρει από χώρα σε χώρα και το μέγεθός της εξαρτάται από τη δομή της κάθε χώρας, το εύρος των επιχειρήσεων, τη λογιστική τους οργάνωση, στην διάρθρωση και λειτουργία του φορολογικού συστήματος και στη δομή των φορολογικών υπηρεσιών. Το ποσοστό της φοροδιαφυγής στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με τις άλλες χώρες. Τη φοροδιαφυγή μπορούμε να την εντοπίσουμε :

- Στα φυσικά πρόσωπα και πιο συγκεκριμένα στους μισθούς και στις συντάξεις, σε διάφορα είδη εισοδήματος όπως είναι το εισόδημα του ενοικίου, το εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις, από άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος και επίσης από εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Στα νομικά πρόσωπα.
- Στο κατασκευαστικό τομέα
- Στο ΦΠΑ
- Στο φόρο μεταβίβασης ακινήτων
- Στις κληρονομίες, δωρεές και γονικές παροχές
- Στους δασμούς
- Στο ΕΦΚ
- Στα κέντρα διασκέδασης και διάφορα καταστήματα ψυχαγωγίας
- Στις τουριστικές επιχειρήσεις
- Στα σωματεία
- Στον κλάδο της υγείας

Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής παρατηρείται σε όλους τους φόρους. Στην Ελλάδα οι μορφές της φοροδιαφυγής είναι απλές και με αποτέλεσμα το τελευταίο διάστημα να αρχίσουν να γίνονται πολύπλοκες. Παρακάτω εξετάζονται οι μορφές φοροδιαφυγής ανά κατηγορία εισοδήματος, φοροδιαφυγή στη φορολογία εισοδήματος. Ο φόρος εισοδήματος είναι ο φόρος στον οποίο γίνονται τα περισσότερα φαινόμενα φοροδιαφυγής. Ο λόγος που γίνεται αυτό το γεγονός είναι λόγω της φύσης του ως άμεσος φόρος. Ένας άλλος βασικός λόγος είναι το ειδικό φορολογικό καθεστώς.

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων. Ανάμεσα σε αυτές τις δυο κατηγορίες υπάρχει μια ιδιαιτερότητα όπου διαφέρει ο τρόπος της φοροδιαφυγής. Η φοροδιαφυγή στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων :

A) εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες : η μέθοδος της φοροδιαφυγής σε αυτό τον τύπο εισοδήματος είναι η λήψη αμοιβής σε είδος, με αποτέλεσμα ο εντοπισμός της να είναι δύσκολος διότι δεν δηλώνεται πουθενά.

B) εισόδημα από ενοίκια : η φοροδιαφυγή στην κατηγορία αυτή γίνεται με την απόκρυψη της ενοικίασης κάποιου ακινήτου ή δηλώνεται κάποια μικρότερο ποσό ενοικίου από το πραγματικό.

Γ) εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις : η φοροδιαφυγή σε αυτή την κατηγορία πραγματοποιείται με την πώληση αγροτικών προϊόντων χωρίς τα απαραίτητα χαρτιά τα οποία γράφουν ποσότητες μικρότερες από τις πραγματικές.

Δ) εισόδημα από την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος : σε αυτή την κατηγορία φοροδιαφυγής γίνεται με την μη έκδοση δελτίου παροχής υπηρεσιών ή η έκδοση με ποσό υποπολλαπλάσιο του πραγματικού.

Η φοροδιαφυγή στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων :

Α) εισόδημα από ΟΕ, ΕΕ, ΑΕ και μικρές επιχειρήσεις : σε αυτή την κατηγορία η φοροδιαφυγή είναι η υπερτιμολόγηση των εισαγωγών και η υποτιμολόγηση των εξαγωγών, η υποτίμηση της αξίας των απογραφέντων αγαθών της εταιρείας, η παραγωγή με τη μέθοδο του φασόν στον οποίο είναι δύσκολο να εντοπιστεί ο όγκος της παραγωγής και το ύψος των πωλήσεων, η διόγκωση διαφημιστικών ή άλλων δαπανών

3.2.2 Συνέπειες της φοροδιαφυγής

Η φοροδιαφυγή έχει αρνητικές συνέπειες για όλο το σύνολο των πολιτών διότι επηρεάζει σε ένα σημαντικό βαθμό τη λειτουργία της οικονομίας. Σύμφωνα με αυτό κερδισμένοι είναι όσοι φοροδιαφεύγουν και χαμένοι είναι όσοι επί σειρά ετών καλούνται να σηκώσουν τα βάρη των φοροφυγάδων. Μερικές συνέπειες της φοροδιαφυγής που μπορούμε να διακρίνουμε είναι οι εξής :

- Η άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών έτσι ώστε να υπάρχει διαφορετική φορολογική επιβάρυνση φυσικών και νομικών προσώπων.
- Οι ανακατανομές στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων διότι αυτές που φοροδιαφεύγουν έχουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα με αποτέλεσμα να τις καθιστά πιο αποτελεσματικές.
- Τα περιορισμένα φορολογικά έσοδα για το κράτος με αποτέλεσμα την περιορισμένη δυνατότητα χρηματοδότησης των δαπανών αλλά και ελέγχου του δημοσίου χρέους. Σύμφωνα με αυτό, το κράτος έχει σαν αποτέλεσμα να στρέφεται σε εναλλακτικούς τρόπους άντλησης εσόδων.

3.3 Πόση είναι η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Σύμφωνα με την έρευνα **διαΝΕΟσις** έγινε μια σειρά από μελέτες οι οποίες δείχνουν το μέγεθος της φοροδιαφυγής στη χώρα μας. Με βάση αυτή λοιπόν την έρευνα παρατηρήθηκαν τα εξής :

- Τα έσοδα από τη φοροδιαφυγή των φυσικών προσώπων είναι περίπου από 1,9% έως 4,7% του ΑΕΠ ετησίως.
- Η φοροδιαφυγή στο ΦΠΑ φαίνεται ότι χάνουμε το 3,5% του ΑΕΠ.
- Επίσης, απώλειες έχουμε στο λαθρεμπόριο ποτών, των τσιγάρων και των καυσίμων και αυτό είναι περίπου το 0,5% του ΑΕΠ
- Τα νομικά πρόσωπα, τα διαφυγόντα κέρδη για τη χώρα από τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή των επιχειρήσεων εκτιμάται γύρω στο 0,15% του ΑΕΠ.

Συμπερασματικά, το ποσοστό της φοροδιαφυγής στη χώρα μας μπορεί να είναι σε ένα μέγεθος 6% έως 9% του ΑΕΠ, όπου αυτό μεταφράζεται σε 11 δις ευρώ και 16 δις ευρώ το χρόνο.

3.3.1 Ποιος πληρώνει φόρο στην Ελλάδα

Σύμφωνα με το φορολογικό σύστημα στη χώρα μας κάθε χρόνο το κράτος αντλεί έσοδα ύψους 50 δις ευρώ περίπου. Από ότι φαίνεται από τα πρώτα χρόνια που η Ελλάδα βρίσκεται στην εποχή της κρίσης, τους φόρους καλούνται να τους πληρώσουν μερικοί που μπορούμε να τους αποκαλέσουμε και “πλούσιους”. Πλούσιους δηλαδή εννοούμε την πλειοψηφία των υψηλόμισθων μισθωτών και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα τα έσοδα από φόρους εισοδήματος να προέρχονται από αυτούς. Με βάση τη μελέτη της **διαΝΕΟσις**, το φορολογικό έτος 2014 υπάρχει μια μετατόπιση των εισοδημάτων προς τα κάτω, δηλαδή τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία δηλώνουν εισόδημα 42.000€ δεν είναι πια το 8% αλλά είναι μόλις το 1,6%.

Στη χώρα μας το 2011 κατατέθηκαν 5,7 εκατομμύρια φορολογικές δηλώσεις, όπου αυτό το μέγεθος δεν έχει μεταβληθεί τα τελευταία χρόνια. Περίπου οι μισές από αυτές το 49% δηλαδή, ήταν εισοδήματα κάτω των 12.000€. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν δήλωναν εισόδημα κάτω από το αφορολόγητο όριο των 12.000€ σε ποσοστό που ήταν 64% (δηλαδή δήλωναν μέσο όρο 4300€ ο καθένας). Οι φορολογούμενοι αυτοί πλήρωσαν λιγότερο από 1% των φορολογικών εσόδων. Δηλαδή 2,8 εκατομμύρια πολίτες κατέθεσαν φόρο 60 εκατομμύρια ευρώ, όπου αντιστοιχεί σε 21,4€ στον καθένα. Από την άλλη πλευρά, το 8% των φορολογούμενων όπου το εισόδημά τους ήταν άνω των 42.000€ ετησίως, όπου αντιστοιχεί σε 400.00 πολίτες πλήρωσαν το 69% εισοδήματος φυσικών προσώπων. Περίπου, ίδια εικόνα αντιστοιχεί και στις επιχειρήσεις. Στη χώρα μας το 2011 ήταν 220.000 επιχειρήσεις που δήλωναν ετήσια κέρδη μικρότερα από 1,2 εκατομμύρια ευρώ και μόνο 901 επιχειρήσεις δήλωναν μεγαλύτερα κέρδη. Οι επιχειρήσεις αυτές, αποτελούσαν το 0,4% των ελληνικών επιχειρήσεων και κατέθεταν το 61% των φόρων. Οι πρώτες επιχειρήσεις που αναφέρθηκαν πλήρωναν φόρο περίπου 5.400€ ετησίως, ενώ οι δεύτερες πλήρωναν φόρο περίπου 2,1 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

3.3.2 Ποσοστό φοροδιαφυγής πλουσίων και μεγάλων επιχειρήσεων

Όπως είδαμε και παραπάνω συνήθως οι πολίτες που έχουν υψηλό εισόδημα πληρώνουν και το μεγαλύτερο ποσοστό φόρων στη χώρα μας. Ταυτόχρονα όμως, οι πολίτες που έχουν υψηλά εισοδήματα δηλαδή δηλώνουν εισόδημα πάνω από 42.000€ το χρόνο, έχουν στη διάθεσή τους μια σειρά από εργαλεία φοροαποφυγής με αποτέλεσμα να μπορούν να ιδρύουν offshore εταιρείες, trust, shellcorporations και άλλων νομικών οντοτήτων. Στην Ελλάδα, τα πιο συνηθισμένα που έχουν χρησιμοποιηθεί για αυτό το σκοπό είναι η μεταφορά ακινήτων σε διάφορες εξωχώριες εταιρείες, για το παραπάνω υπάρχει ένας ειδικός φόρος για αυτά τα ακίνητα.

Η πιο συνηθής μορφή όπου τα νομικά πρόσωπα φοροδιαφεύγουν είναι η λήψη εικονικών τιμολογίων, η οποία χρησιμοποιείται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις η οποίες έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση του φόρου εισοδήματος και το ΦΠΑ. Ένας άλλος τρόπος όπου μπορούμε να διαπιστώσουμε είναι οι εικονικές δαπάνες που έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση των κερδών που εμφανίζει η επιχείρηση.

Τώρα, οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν μπορούν να καταφεύγουν σε τέτοιες λύσεις. Γι' αυτό υπάρχουν και άλλοι τρόποι φοροδιαφυγής όπου είναι διαθέσιμοι σε πολύ μεγάλες επιχειρήσεις. Ένας λοιπόν τρόπος είναι, η ολοκλήρωση ενδοκοινοτικών συναλλαγών αλλά και μια απάτη τύπου “ Καρουζελ ”.

3.4 ‘ Κίνητρα ‘ και τρόποι αντιμετώπισης φοροδιαφυγής

Στην σημερινή εποχή , η Ελλάδα όπως γνωρίζουμε βρίσκεται σε περίοδο οικονομικής κρίσης πράγμα που σημαίνει πως το ύψος της φοροδιαφυγής είναι τεράστιο. Επομένως, υπάρχουν κάποιοι παράμετροι που καθορίζουν το ύψος της φοροδιαφυγής αυτοί είναι οι εξής :

- Το ύψος των φορολογικών συντελεστών
- Η πιθανότητα εντοπισμού και τιμωρίας
- Το μέγεθος των επιβαλλόμενων προστίμων

Ο πολίτης ή μια επιχείρηση για να φοροδιαφύγει πρέπει να λάβει υπόψη αυτούς τους τρεις παράγοντες. Αν οι φορολογικοί συντελεστές είναι χαμηλοί τότε το κίνητρο για να φοροδιαφύγει κάποιος είναι μικρότερο. Αν οι φοροεισπρακτικοί μηχανισμοί του κράτους είναι αποτελεσματικοί ή οι κυρώσεις στη σύλληψη είναι αμελητέες τότε η φοροδιαφυγή αυξάνεται.

Μερικές αιτίες που μπορούμε να διαπιστώσουμε στην περίπτωση της Ελλάδας για τη φοροδιαφυγή είναι οι εξής :

- Û Η πολυνομία και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος
- Û Η συνεχής αύξηση των φόρων
- Û Η γραφειοκρατία
- Û Η φορολογική κουλτούρα
- Û Οι διαρθρωτικές μεταβολές της ελληνικής οικονομίας
- Û Τεχνολογική ανεπάρκεια
- Û Η ανυπαρξία πολιτικής βούλησης
- Û Η ανασφάλεια δικαίου φορολογούμενων και υπαλλήλων

Τα κίνητρα όπου γίνεται η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα είναι κυρίως οικονομικά. Δηλαδή στην απόκτηση χρημάτων με σκοπό την αύξηση του εθνικού εισοδήματος . Επιπλέον, μια κατηγορία κινήτρων είναι το ψυχολογικό κομμάτι, δηλαδή με τη φοροδιαφυγή ο πολίτης ζει καλύτερα πείθοντας τον εαυτό του ότι λύνονται τα προβλήματα του. Στη συνέχεια, το κοινωνικό κομμάτι όπου ο πολίτης με τα επιπλέον χρήματα που κερδίζει θεωρεί πως με την αύξηση της κατανάλωσης που κάνει ανεβαίνει κοινωνικά επίπεδο και αλλάζει το κύρος του. Τέλος, με την εκδίκησή του προς το κράτος θεωρώντας το υπεύθυνο για την οικονομική του κατάσταση.

3.4.1 Τρόποι αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής

Για να εξαλειφτεί αυτό το φαινόμενο όπου μαστίζει τη σημερινή κοινωνία στη χώρα μας θα πρέπει να πραγματοποιηθούν κάποιες ενέργειες. Ορισμένες από αυτές τις ενέργειες είναι :

- 1) Η μείωση των φορολογικών συντελεστών. Η Ελλάδα, βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ με τους υψηλότερους συντελεστές φορολόγησης των μισθωτών και του εισοδήματος των νομικών προσώπων.
- 2) Στη δημιουργία του « πλαστικού χρήματος » και επέκταση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το 2014 η Ελλάδα βρισκόταν ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτελευταία στη χρήση πιστωτικών καρτών με ποσοστό 6%. Αυτό το ποσοστό όμως λόγω του Capital controls έχει αυξηθεί σημαντικά με αποτέλεσμα να περιορίζει τη δυνατότητα φοροδιαφυγής.
- 3) Τη δημιουργία ηλεκτρονικής φορολογικής διοίκησης
- 4) Καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς, εφαρμογή αντικινήτρων
- 5) Αυστηρά πρόστιμα σε περίπτωση που ο πολίτης φοροδιαφύγει
- 6) Τη δημιουργία ενός απλού φορολογικού συστήματος
- 7) Τη δημιουργία φορολογικής συνείδησης και φορολογικής παιδείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1 Το ψηφιακό φορολογικό σύστημα

Το σύστημα αυτό συμβάλλει στο πέρασμα της Ελλάδας στην ψηφιακή εποχή, γι' αυτό προκύπτει και ο συνδυασμός της εισόδου στην κυβέρνηση στελέχους για τα έσοδα, με την πρόσθεση ακόμη ενός αναπληρωτή υπουργού για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Όλα στο φορολογικό σύστημα της χώρας αλλάζουν. Το υπουργείο οικονομικών σκέφτεται τις εξής κινήσεις : να ορίσει έναν αναπληρωτή υπουργό εσόδων, να ορίσει αναπληρωτή υπουργό ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να γίνει ο περιορισμός των εφοριών σε εκατό, επίσης την «έξωση» των πολιτών από αυτές με τη δημιουργία ρεσεψιόν που θα περιέχουν τα αιτήματα και τέλος την ηλεκτρονική διεκπεραίωση όλων των φορολογικών υποθέσεων. Επίσης, και ο Φ.Π.Α. θα εισπράττεται μέσω κάρτας πληρωμών που θα είναι υποχρεωτική για τα καταστήματα και προαιρετική για τους πολίτες. Ένα παράδειγμα στην περίπτωση ενός εστιατορίου θα έχει σαν αποτέλεσμα πως αν ο καταναλωτής κάνει χρήση της κάρτας αυτής, το 77% του λογαριασμού θα πιστωθεί στο λογαριασμό του ιδιοκτήτη της επιχείρησης και το 23% σε ειδικό λογαριασμό του δημοσίου.

Το υπουργείο οικονομικών πως με αυτό τον τρόπο μπορεί να αντιμετωπιστεί και το μείζον θέμα της διαφθοράς. Οι έλεγχοι θα γίνονται μετά από καταγγελία από στελέχη που θα έρχονται από μια κεντρική περιφέρεια ή νομό υπηρεσία. Και όταν είναι δυνατό χωρίς να γνωρίζουν τα στοιχεία της εταιρείας ή του ατόμου που ελέγχουν.

Φιλοδοξία των επιτελών της πλατείας Συντάγματος είναι αυτός ο φορολογικός μηχανισμός να είναι πιο μικρός και πιο αποτελεσματικός.

Τώρα, η Ελλάδα πλέον, έχει περάσει την κόκκινη γραμμή. Κάθε αποτυχία στα έσοδα θα έχει σαν αποτέλεσμα και νέα περικοπή στις δαπάνες που αυτό σημαίνει περικοπές στους μισθούς, συντάξεις, υγεία, παιδεία κλπ. Ακόμη, κάθε αποτυχία στα έσοδα θα έχει ως συνέπεια την άσκηση και τη πίεση από τους δανειστές για νέα εσπρακτικά μέτρα και νέους φόρους όπου θα επιβαρύνουν την κοινωνία και την οικονομία. (Αντύπας, 2011)

4.2 Η συμβολή του ηλεκτρονικού συστήματος στη δημιουργία ενός σωστού λειτουργικού φορολογικού συστήματος.

Σ ένα περίπλοκο διεθνές περιβάλλον παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, η χώρα μας θα πρέπει να ισορροπήσει ανάμεσα σε δυο αντίθετες πολιτικές προτεραιότητες δηλαδή την ανάκτηση του ελέγχου ενός εκτροχιασμένου προϋπολογισμού και τη σταδιακή ανατροπή των κοινωνικών ανισοτήτων για παράδειγμα το φαινόμενο της φτώχειας και της ανεργίας. Η Ελλάδα συλλέγει τους λιγότερους φόρους στην Ευρώπη και μάλιστα με ένα ιδιαίτερο ανορθολογικό, αντιαναπτυξιακό και άδικο τρόπο. Με βάση αυτό φαίνεται ότι το φορολογικό μας σύστημα έχει μια ριζική διάσταση, αλλά βρίσκεται προς την εντελώς αντίθετη κατεύθυνση.

Η φορολογική μεταρρύθμιση αποτελεί ένα σημαντικό πυλώνα μιας νέας οικονομικής πολιτικής. Τόσο γιατί είναι προϋπόθεση της κάθε προσπάθειας δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και γιατί μπορεί να αποτελέσει βασική συνιστώσα μιας κοινωνικής πολιτικής. Πέρα από τις αρχές που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη φορολογική μεταρρύθμιση των επόμενων χρόνων, απαιτείται ένα ενιαίο, κοινωνικά δίκαιο, απλό, σύγχρονο και αναπτυξιακό φορολογικό σύστημα από το οποίο θα προκύπτουν οι ακόλουθες αναγκαιότητες :

1. Καθορισμός ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση και τη λειτουργία μιας ολοκληρωμένης μηχανοργάνωσης.
2. Άμεσα συναφές με το προηγούμενο σημείο είναι η ενίσχυση της ελεγκτικής δραστηριότητας των ΔΥΟ.
3. Πρέπει να σταματήσει η διαδικασία της «περαίωσης». Δηλαδή πρέπει να σταματήσει η επικρότηση της φοροδιαφυγής και που τιμωρήθηκαν οι ειλικρινείς επαγγελματίες.
4. Τέλος, απαιτείται μια ολική διαρθρωτική αλλαγή στη δομή της φορολογίας των εισοδημάτων. (Ζαρωτιάδης,2010)

4.3 Ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα Bigbrother

Το BigBrother είναι ένα νέο ηλεκτρονικό σύστημα το οποίο ελέγχει καταθέσεις και φορολογικές δηλώσεις και υπόσχεται ελέγχους εξπρές και αποκάλυψη εστιών και φοροδιαφυγής. Επί της ουσίας αυτό το νέο σύστημα ξεκαθαρίζει τις πρωτογενείς εγγραφές, από τις επανακαταθέσεις και τα διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα που ανανεώνονται και οι οποίες σε δεύτερη φάση θα συγκριθούν με τις φορολογικές δηλώσεις που έχουν υποβληθεί με αποτέλεσμα να διαπιστωθεί αν υπάρχει θέμα απόκρυψης φορολογητέας ύλης. Σύμφωνα με το διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Γ. Πιτσίλη, μέσω της εφαρμογής αυτοματοποιημένου ελέγχου προσαύξησης περιουσίας θα αντλούνται από τους ελεγκτές :

- Τα πρωτογενή δεδομένα που απέστειλαν τα πιστωτικά ιδρύματα σε ενιαίο κωδικολόγιο.
- Τα δηλωθέντα εισοδήματα του ελεγχόμενου για τη περίοδο που ελέγχεται ώστε όλα αυτά να μουν σε μια σειρά και να επεξεργαστούν τα δεδομένα (τραπεζικά και φορολογικά).

Αν και η λειτουργία ήταν απολύτως επιτυχημένη, οι ελεγκτές όμως εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους για την αποτελεσματικότητα του διότι εκφράζουν ότι πρέπει να λειτουργήσουν ταυτόχρονα διάφορες εφαρμογές του συστήματος taxis.

Ωστόσο, αυτό το σύστημα από το οποίο θα περάσουν και όλοι οι πρώτοι έλεγχοι που έγιναν από την εφορία δεν μπορούν να επιβεβαιωθούν υποθέσεις που ήλεγξε η οικονομική αστυνομία με εντολή εισαγγελέα. Οι υποθέσεις δηλαδή που έχουν δοθεί από την οικονομική αστυνομία στην εφορία, περιλαμβάνουν επανακαταθέσεις αυξάνοντας τα ποσά που καλούνται να δικαιολογήσουν οι ελεγχόμενοι σε αστρονομικά επίπεδα. Αντίθετα, αυτό το νέο σύστημα λειτουργεί όπως λέει ένα ανώτατο στέλεχος του υπουργείου οικονομικών υπέρ του φορολογούμενου.

Επίσης, έτοιμο είναι η δημιουργία ενός ακόμα ελεγκτικού μηχανισμού ο οποίος θα λειτουργεί υπό τη σκέπη και τις εντολές των οικονομικών εισαγγελέων. Το νέο ελεγκτικό σώμα θα αποτελείται από 200 ελεγκτές και θα έχουν ως σκοπό να φέρουν εις πέρας τις εισαγγελικές παραγγελίες.

Το νέο σύστημα θα αξιοποιηθεί αρχικώς για τον έλεγχο των 1.270.000 φορολογουμένων οι οποίοι περιέρχονται σε μερικές ύποπτες λίστες καταθετών. Ακόμα, σύμφωνα με αυτό το σύστημα προβλέπεται αύξηση των εσόδων και θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του Α.Ε.Π. Συγκεκριμένα, η συλλογή των στοιχείων με βάση το λογισμικό γίνεται μέσα σε ένα ή δυο λεπτά, ενώ η διασταύρωση και η εκτίμηση τους ύψους της φοροδιαφυγής που έχει πραγματοποιηθεί ολοκληρώνεται μέσα σε μια εβδομάδα. Όμως σε περιπτώσεις όπου ο βαθμός δυσκολίας είναι μεγάλος μπορεί να χρειαστούν και μερικές εβδομάδες. Ένα πλεονέκτημα που μπορούμε να διαπιστώσουμε είναι ότι μπορεί να εντοπίζει σε χρόνο ρεκόρ τις πρωτογενείς κινήσεις στους τραπεζικούς λογαριασμούς των φορολογούμενων και να τις συγκρίνει με τα δηλωθέντα εισοδήματα τους. Αυτή η διαδικασία ήταν πολύ χρονοβόρα έως τώρα Τέλος, μπορεί να σημειωθεί ότι ήδη έχουν εκπαιδευτεί 131 ελεγκτές.

4.4 Η Χρησιμότητα του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος μέσα από το e-forologia και το taxisnet.

e-forologia

Το e-forologia πρόκειται για μία διαδικτυακή ιστοσελίδα που σκοπό έχει την άμεση και έγκυρη ενημέρωση των φορολογούμενων πολιτών για τα δρώμενα της φορολογίας και οικονομίας της χώρας. Πιο συγκεκριμένα , πρόκειται για ένα site που ασχολείται με τη φορολογική και εργατική νομοθεσία, θέματα φορολογικά, ασφαλιστικά, λογιστικά, οικονομικά. Περιέχει την αρχική κωδικοποίηση κάθε Νόμου, καθώς επίσης και όλες τις επόμενες κωδικοποιήσεις και σχετικές διατάξεις που έχουν εκδοθεί από την δημοσίευση του αρχικού Νόμου κι έπειτα. Επιπλέον περιλαμβάνει πλήθος άρθρων, μελετών και πρακτικών θεμάτων των πλέον καταξιωμένων επιστημόνων.

Taxisnet

Το taxisnet πρόκειται για μια ιστοσελίδα που δημιούργησε το κράτος, προκειμένου ο κόσμος να μπορεί να ενημερώνετε, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται όλα τα σχετικά με την εφορία και τις φορολογικές του υποχρεώσεις. Για να πραγματοποιηθεί η σύνδεση στο taxisnet την πρώτη φορά χρειάζεται ένας κλειδάριθμος από οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ., στη συνέχεια για να μπορεί ο κάθε πολίτης να έχει πρόσβαση χρειάζεται ένα username και ένα password.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Ερευνητική μεθοδολογία

5.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που επιλέχτηκε να ακολουθηθεί στην παρούσα έρευνα, για να δούμε τη στάση και τη γνώμη των Ελλήνων απέναντι στο ελληνικό φορολογικό σύστημα και στην κρίση που επικρατεί. Συγκεκριμένα :

- Πρώτα, αναφέρεται η διαδικασία του σχεδιασμού της έρευνας
- Ακολούθως, παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο έγινε ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου
- Ακόμα, παρουσιάζεται ο τρόπος επιλογής του δείγματος της έρευνας
- Επίσης, γίνεται μια αναφορά στη μέθοδο συλλογής δεδομένων
- Τέλος, γίνεται αναλυτική περιγραφή των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση των δεδομένων

5.2 Σχεδιασμός έρευνας

Ο σκοπός αυτής της έρευνας είναι πώς αντιλαμβάνονται οι Έλληνες πολίτες τη λειτουργία του ελληνικού φορολογικού συστήματος. Για το σκοπό αυτό τέθηκαν ορισμένοι στόχοι , οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι :

- Η μέτρηση των αντιλήψεων των πολιτών για διάφορα θέματα που έχουν σχέση με το ελληνικό φορολογικό σύστημα
- Η γνώμη των πολιτών για το φαινόμενο της φοροδιαφυγής
- Η αποδοχή του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος

Για τη διερεύνηση των παραπάνω στόχων, καθώς και άλλων αποφασίστηκε να γίνει έρευνα μέσω δημοσκόπησης.

Η διαδικασία μιας δημοσκόπησης περιέχει τη δειγματοληψία, το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου και την ανάλυση των δεδομένων.

Στο πρώτο βήμα της δημοσκόπησης, που όπως αναφέραμε είναι η δειγματοληψία, ο ερευνητής πρέπει να επιλέξει τους ερωτώμενους, δηλαδή αυτοί από τους οποίους θα συλλέγουν τα στοιχεία. Μια προσέγγιση είναι να ερωτηθούν όλοι οι ερωτώμενοι που κρίνονται ως κατάλληλοι να είναι στην έρευνα αυτή, ο τρόπος αυτός αναφέρεται ως απογραφή του πληθυσμού, όμως συνήθως είναι αδύνατον να συμπληρωθεί ένα ερωτηματολόγιο από όλους τους πιθανούς ερωτώμενους. Ως κατάλληλοι κρίνονται τα άτομα τα οποία έχουν γνώση πάνω στο αντικείμενο που διαπραγματεύεται το ερωτηματολόγιο. Στην περίπτωση του ερωτηματολογίου της συγκεκριμένης εργασίας κατάλληλα κρίνονται τα

άτομα από την ηλικία των 25 ετών και άνω που έχουν κάποια γνώση πάνω στο φορολογικό σύστημα της χώρας, βέβαια υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό κάτω των 25 ετών που απάντησε το ερωτηματολόγιο καθώς είχαν γνώση πάνω στον τρόπο λειτουργίας του συστήματος φορολόγησης. Καθώς επίσης, υπήρχαν και άτομα που απάντησαν πως δεν γνώριζαν τον τρόπο λειτουργίας αλλά απάντησαν στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.

Οι παράγοντες με τους οποίους γίνεται η χρήση του δείγματος σε μια έρευνα είναι :

i. Το κόστος.

Διαλέγουμε την μέθοδο του ερωτηματολογίου για την συλλογή δείγματος γιατί αποτελεί την μέθοδο που έχει το μικρότερο κόστος.

ii. Χρονικό διάστημα συλλογής δεδομένων.

Το χρονικό διάστημα συλλογής δεδομένων είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο. Τα στοιχεία λαμβάνονται ακριβώς μετά την απάντηση όλων των ερωτημάτων.

iii. Ακρίβεια στην συλλογή δεδομένων.

Ο ερωτώμενος απαντάει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις δεν έρχεται σε προσωπική επαφή με κάποιον ώστε να μπορέσει να τον επηρεάσει στις απαντήσεις του , πράγμα που μπορεί να συμβεί μέσω άλλων μεθόδων, π.χ. συνέντευξη ή τηλεφωνική συνέντευξη.

Στη συνέχεια ακολουθεί η σύνταξη του ερωτηματολογίου, όπου είναι ένας από τους βασικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τα στοιχεία που θα συλλέγουν.

Για το λόγο αυτό, πριν σχεδιάσουμε το ερωτηματολόγιο πρέπει να δοθούν κάποια ερωτήματα, τα οποία είναι :

- Τι πληροφορίες πρέπει να συλλέγουν ;
- Από ποιους θα συλλέγουν και με ποια μέθοδο ;
- Το περιεχόμενο των ερωτήσεων ;
- Ποια είναι η διατύπωση των ερωτήσεων ;
- Ποιος θα είναι ο τύπος των ερωτήσεων δηλαδή να είναι ανοιχτές, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή διχοτομικές ερωτήσεις ;
- Ποία θα είναι η σωστή σειρά των ερωτήσεων;

Τα ανωτέρω ερωτήματα πρέπει να απαντηθούν πριν ξεκινήσει η σύνταξη του ερωτηματολογίου ώστε να είναι ακριβές το ερωτηματολόγιο μας και να στοχεύει στα δεδομένα που θέλουμε να συλλέξουμε και όχι σε πληροφορίες που δεν θα μας χρησιμεύσουν κάπου στην έρευνα μας.

Στη συνέχεια, πρέπει να επιλέξουμε με ποιο τρόπο μπορούμε να συμπληρώσουμε το ερωτηματολόγιό μας. Υπάρχουν τρεις τρόποι συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου : α) η ταχυδρομική συνέντευξη β) τηλεφωνική συνέντευξη γ) η προσωπική συνέντευξη

Στην συνέχεια δίνονται πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για κάθε έναν από τους τρόπους συμπλήρωσης.

Τα πλεονεκτήματα που χαρακτηρίζουν την προσωπική συνέντευξη είναι τα εξής :

- Έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων
- Επιτρέπει τη χρήση οποιασδήποτε μορφής ερώτησης
- Έχει τη δυνατότητα προσαρμογής
- Επιτρέπει τη διευκρίνιση ασαφών ερωτήσεων

Αντίθετα, τα μειονεκτήματα που διακρίνονται με αυτή τη μέθοδο είναι τα εξής :

- η συνέντευξη είναι πολύ σύντομη
- το δείγμα είναι μη αντιπροσωπευτικό

Τα πλεονεκτήματα που χαρακτηρίζουν την ταχυδρομική συνέντευξη είναι τα εξής :

- Είναι σχετικά μια ανέξοδη μέθοδος επειδή δεν χρησιμοποιούνται ερευνητές αλλά το μόνο κόστος είναι τα ταχυδρομικά τέλη.
- Παρέχει την δυνατότητα να γίνεται η έρευνα σε δύσβατες περιοχές.
- Οι ερωτούμενοι τείνουν να είναι πιο ειλικρινείς.

Αντίθετα, τα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι :

- Αρκετά άτομα αποφεύγουν να απαντήσουν στην έρευνα.
- Άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, άτομα που έχουν πολλές ασχολίες και άτομα μεγάλης ηλικίας επίσης τείνουν να μην συμμετέχουν.

Τα πλεονεκτήματα της τηλεφωνικής συνέντευξης είναι ακριβώς τα ίδια με αυτά της ταχυδρομικής συνέντευξης.

Τέλος τα μειονεκτήματα της μεθόδου της τηλεφωνικής συνέντευξης είναι τα εξής :

- Μεγάλο ποσοστό ανθρώπων τείνει να αποφύγει την έρευνα
- Εργαζόμενα άτομα τα οποία λείπουν από το σπίτι στο διάστημα των ωρών 9 π.μ με 7 μ.μ δεν μπορούν εύκολα να συμμετάσχουν σε έρευνα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και μετά από αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων κάθε μεθόδου , ο τρόπος που επιλέχτηκε για την συλλογή των στοιχείων του ερωτηματολογίου είναι η προσωπική συνέντευξη, όπου ο ερευνητής και ο ερωτώμενος βρίσκονται πρόσωπο με πρόσωπο και ο ερωτώμενος συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο.

5.3 Σχεδιασμός και περιγραφή ερωτηματολογίου

Η δημιουργία του ερωτηματολογίου στηρίχτηκε στη χρήση απλών λέξεων, στην αποφυγή λέξεων με ασαφή έννοια, στην αποφυγή ερωτήσεων που οδηγούν στην ανεπιθύμητη απάντηση και τέλος, στην αποφυγή υποθέσεων με σκοπό την εξάλειψη της πιθανότητας ο ερωτούμενος να απαντήσει λανθασμένα.

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο απευθύνεται στις εξής κατηγορίες :

- 1) δημογραφικά χαρακτηριστικά
- 2) γενικές ερωτήσεις
- 3) στις αντιλήψεις των πολιτών για το ελληνικό φορολογικό σύστημα
- 4) στη φοροδιαφυγή
- 5) συλλογή φόρων
- 6) ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα

5.4 Επιλογή του δείγματος

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από πολίτες που επιλέχθηκαν με τον τρόπο της προσωπικής συνέντευξης. Συνολικά συλλέχθηκαν ερωτηματολόγια από 100 άτομα.

5.5 Συλλογή δεδομένων

Η παρούσα έρευνα έγινε στον Νομό Λακωνίας και συγκεκριμένα στις περιοχές της Σκάλας και της Σπάρτης. Η συγκέντρωση των ερωτηματολογίων έγινε την χρονική περίοδο Απριλίου- Μαΐου το έτος 2017.

Η συνέντευξη διαρκούσε περίπου 3-4 λεπτά, ενώ κάποιες δυσκολίες που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας επικεντρώνονται σε κάποιες ερωτήσεις με τις οποίες οι ερωτηθέντες χρειάζονταν περισσότερες επεξηγήσεις.

Οι πολίτες δεν αρνήθηκαν τη συμμετοχή τους στη έρευνα αυτή διότι οφειλόταν στο ότι η έρευνα ήταν ανώνυμη και επίσης οι περισσότεροι ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν στην εξαγωγή της έρευνας.

5.6 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων

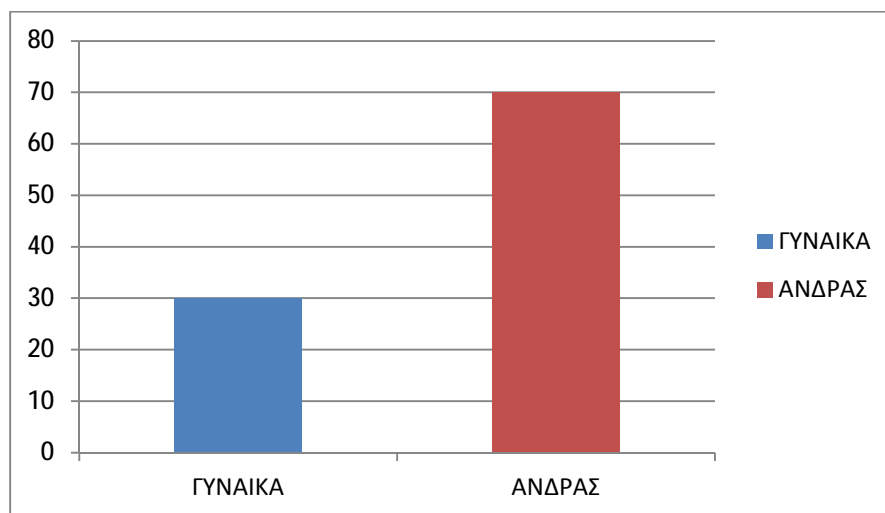
Αφού συγκεντρώθηκαν τα δεδομένα, προχωρήσαμε στην ανάλυσή τους με τη βοήθεια του στατιστικού τεστ S.P.S.S (StatisticalPackageforSocialSciences) το οποίο μας βοήθησε στην πραγματοποίηση των τελικών αναλύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

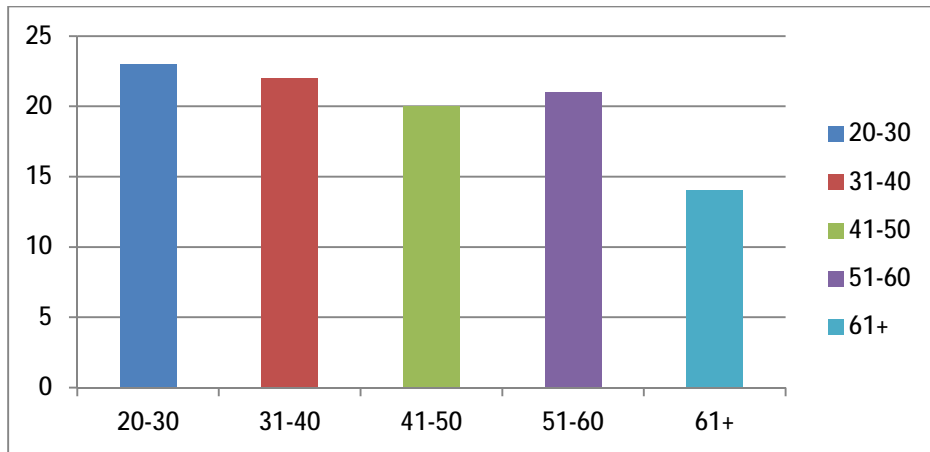
ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η έρευνα που πραγματοποιήσαμε με θέμα « η φορολογία της Ελλάδας πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης» βασίστηκε στο Νομό Λακωνίας και συγκεκριμένα στην Σπάρτη και στη Σκάλα, από το οποίο επιλέξαμε ως δείγμα 100 άτομα. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις απαντήσεις που λάβαμε σας παραθέτουμε τα αποτελέσματα:

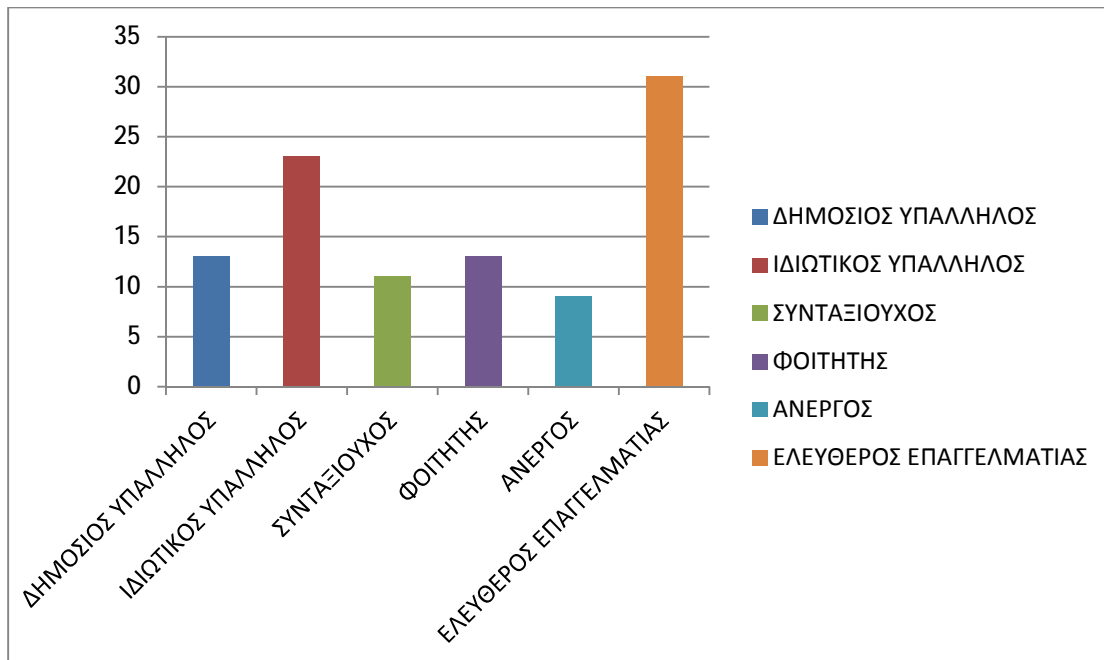
Σχετικά με το φύλο, το ποσοστό των ανδρών ανέρχεται στο 70% σε αντίθεση με τις γυναίκες που βρίσκονται στο 30% .

Όσον αφορά την ηλικία των ατόμων κυμαινόταν από 20 ετών έως και την ηλικία των 75. Πιο συγκεκριμένα, τα άτομα με ηλικίες 20 – 30 έλαβαν το ποσοστό των 23% , οι ηλικίες 31 -40 βρίσκονται στο 22%, τα άτομα ηλικίας 41 – 50 ανέρχονταν στο 20%, οι ηλικίες 51 – 60 ήταν στο 21% και τέλος, τα άτομα ηλικίας από 60 ετών και άνω έφθασαν το ποσοστό 14% . Αξίζει να σημειώσουμε ότι συμμετείχαν στην έρευνα μας άτομα όλων των ηλικιών.

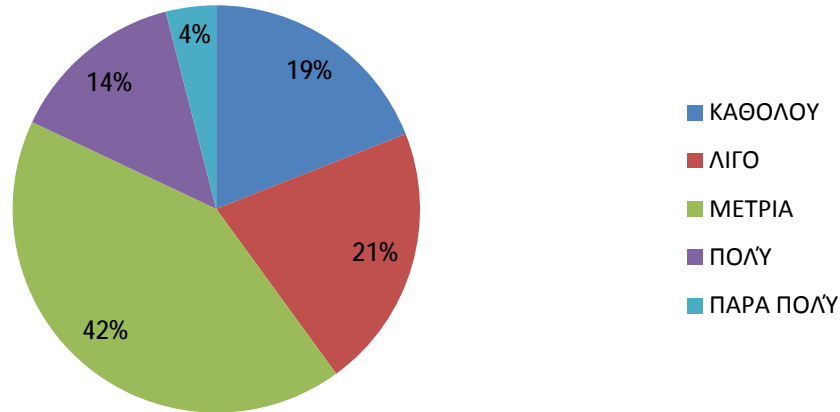

Στην ερώτηση σχετικά με το επάγγελμα μπορούμε να δούμε πως το ποσοστό των δημοσίων υπαλλήλων είναι 13% , των ιδιωτικών υπαλλήλων στο 23% , οι συνταξιούχοι ανέρχονται στο ποσοστό 11% , οι φοιτητές στο 13% , οι άνεργοι στο 9% . Από την άλλη, μπορούμε να δούμε την αύξηση στον τομέα των ελεύθερων επαγγελματιών το οποίο ανέρχεται στο 31% .

Το δείγμα που λάβαμε στην ερώτηση για το αν γνωρίζουν τον τρόπο λειτουργίας του Ελληνικού φορολογικού συστήματος συμπεράναμε ότι το 42% του δείγματος γνωρίζει σε μέτριο βαθμό την λειτουργία του, το 21% λίγο, τα 19% δε γνωρίζει καθόλου πώς λειτουργεί το σύστημα φορολογίας, το 14% το γνωρίζει αρκετά ενώ το ποσοστό 4% γνωρίζει πάρα πολύ το πώς λειτουργεί.

ΓΝΩΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

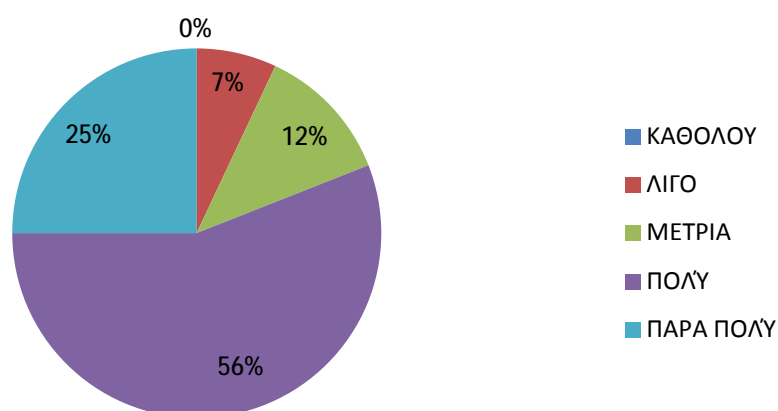
Στην ερώτηση για το εάν ευνοούνται οι οικονομικά ευκατάστατοι από το φορολογικό σύστημα και εάν αδικούνται οι οικονομικά ασθενέστεροι, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο τμήμα του δείγματος (67%) δήλωσε πως αυτό συμβαίνει πολύ, το 17% υποστηρίζει πως κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα, το 10% πιστεύει ότι συμβαίνει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό και ένα 6% ότι είναι σε χαμηλά επίπεδα.

ΕΥΝΟΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΥΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΩΝ

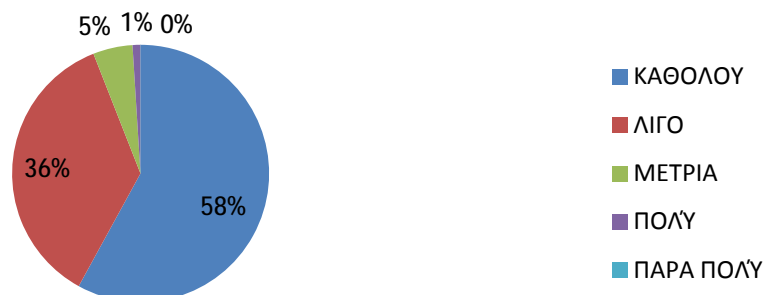
Σχετικά με το αν πρέπει να γίνεται η επιβολή φόρων ανάλογα με τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία, το ποσοστό που πιστεύει ότι πρέπει να γίνεται ανέρχεται στο 56% , τα άτομα που πιστεύουν ότι θα έπρεπε να γίνεται πάρα πολύ καταλαμβάνουν το ποσοστό 25% , το 12% πιστεύει ότι θα πρέπει να γίνεται σε μέτριο βαθμό και το 7% ότι θα έπρεπε να εφαρμόζεται σε ένα μικρό ποσοστό.

ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

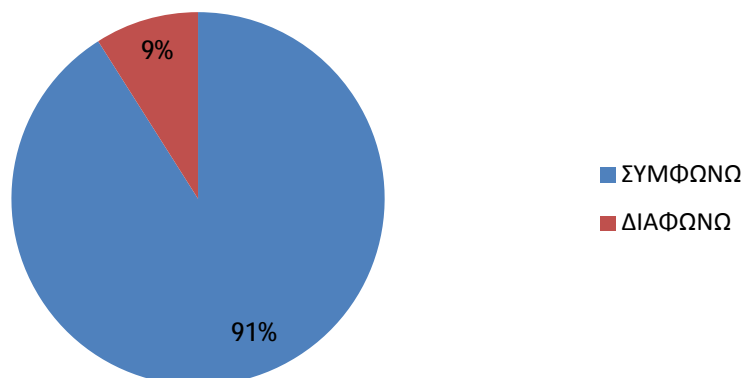
Σχετικά με την ικανοποίηση που νιώθουν τα άτομα του δείγματος, το μεγάλο ποσοστό (58%) απάντησε πως δεν είναι καθόλου ικανοποιημένοι με το σύστημα φορολογίας, το ποσοστό των 36% είπε πως είναι λίγο ικανοποιημένοι, το 5% ανέφερε ότι είναι σε μέτρια κατάσταση και το 1% ότι είναι πολύ ικανοποιημένοι.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΌ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

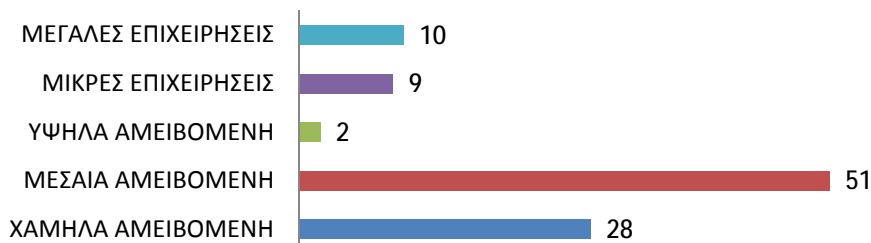
Στην ερώτηση εάν πιστεύουν ότι από το 2010 μέχρι σήμερα έχει μεταβληθεί η φορολογία της χώρας, οι περισσότεροι (91%) απάντησαν πως έχει μεταβληθεί ενώ το 9% διαφωνεί με αυτό.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ 2017

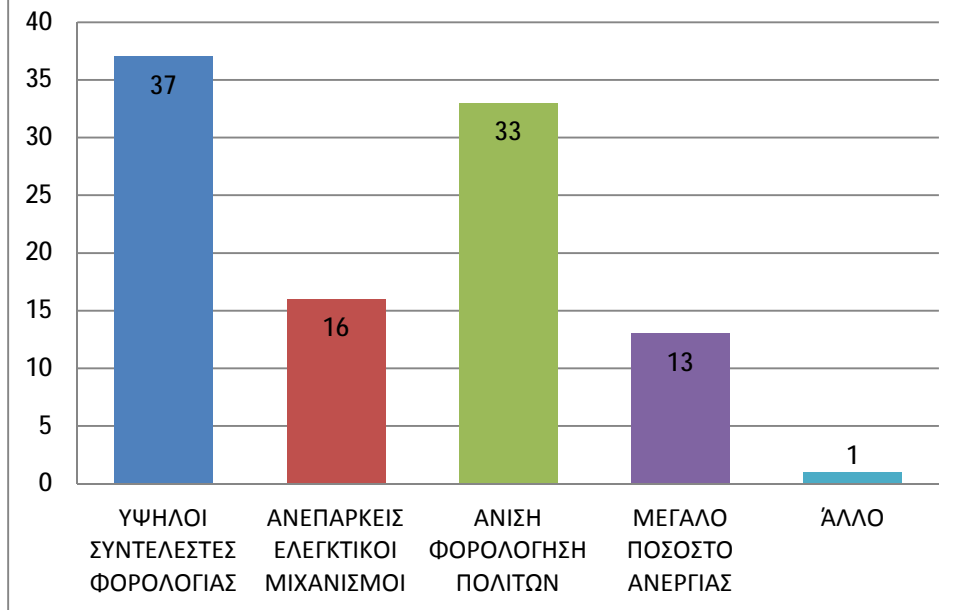
Τα άτομα του δείγματος για το ποια κοινωνική τάξη πληρώνει περισσότερους φόρους, το 51% πιστεύει ότι πληρώνει περισσότερο η μεσαία τάξη, το 28% ότι είναι η χαμηλά αμειβόμενη τάξη, το 10% οι μεγάλες επιχειρήσεις, το 9% οι μικρές επιχειρήσεις και ένα 2% ότι τους περισσότερους φόρους τους πληρώνουν οι υψηλά αμειβόμενοι πολίτες.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΦΟΡΩΝ

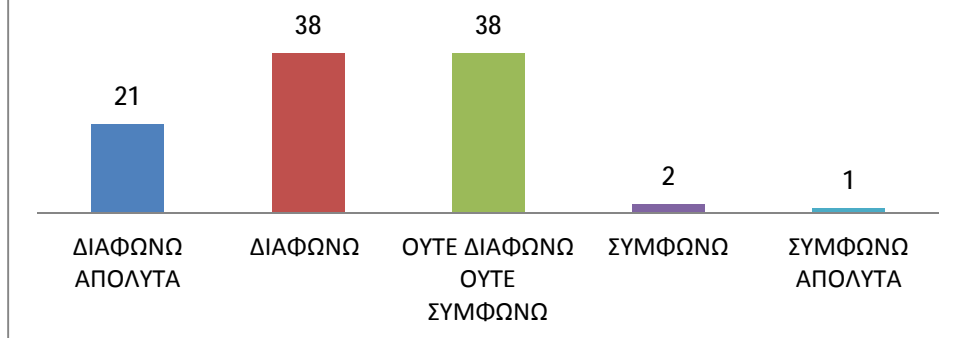
Σχετικά με τους λόγους υψηλής φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, το ποσοστό των 37% πιστεύει ότι φταίνε οι υψηλοί συντελεστές φορολογίας, το 33% ότι το φορολογικό σύστημα δεν είναι δίκαιο με όλους τους πολίτες, το 16% πιστεύει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ελεγκτικοί μηχανισμοί, το 13% ότι το ποσοστό ανεργίας είναι αρκετό υψηλό και 1% για άλλο λόγο.

ΛΟΓΟΙ ΥΨΗΛΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

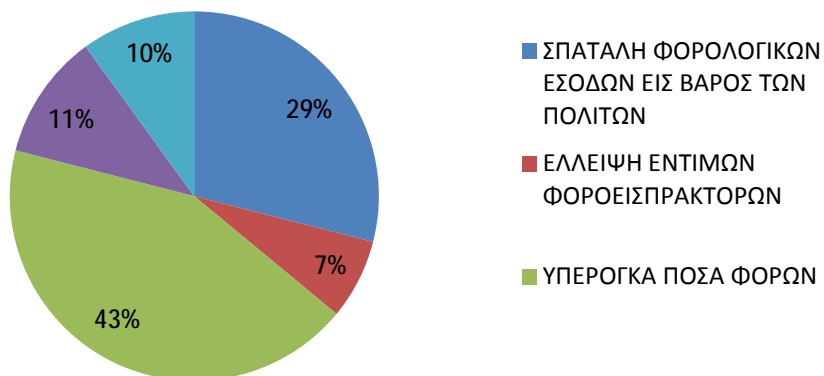
Στη ερώτηση εάν συμφωνούν με την πολιτική φοροδιαφυγής και απόκρυψης των εισοδημάτων τους από το κράτος, το 38% διαφωνεί ενώ υπάρχει και το 38% που ούτε διαφωνεί αλλά ούτε και συμφωνεί, το 21% διαφωνεί απόλυτα με αυτή την άποψη, το 2% συμφωνεί και το 1% συμφωνεί απόλυτα.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΨΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

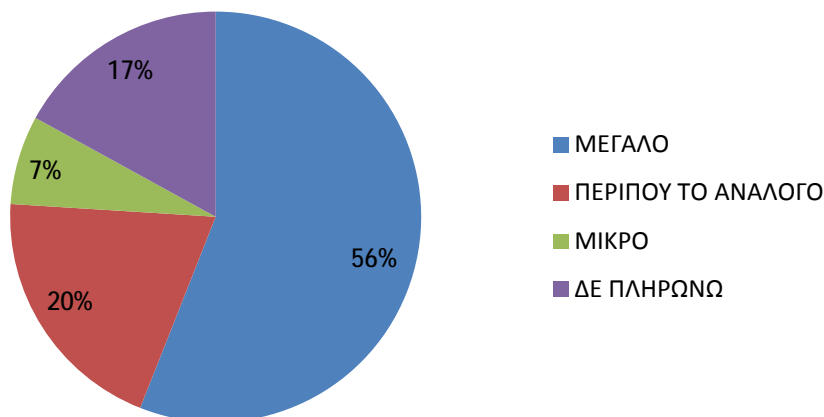
Το δείγμα που συνέβαλλε στην έρευνα μας σχετικά με τα βασικά προβλήματα που παρεμποδίζουν τη συλλογή φόρων, το 43% πιστεύει ότι υπάρχουν υπέρογκα ποσά φόρων, το 29% πιστεύει πως τα φορολογικά έσοδα δεν ξεοδεύονται για το όφελος των πολιτών, το 11% ότι οι φορολογούμενοι είναι απρόθυμοι πληρώσουν τους φόρους, το 10% ότι υπάρχουν δόλιοι πολιτικοί και το 7% ότι δεν υπάρχουν έντιμοι φοροεισπράκτορες.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

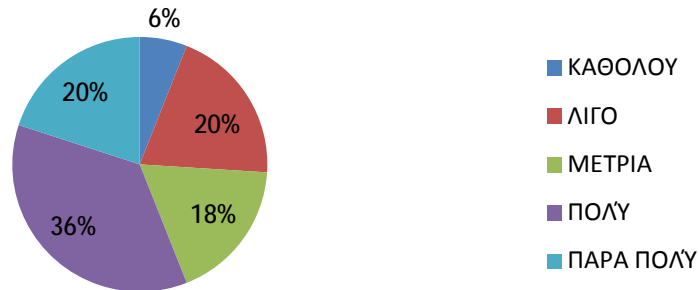
Στην ερώτηση για το ποσό καταβολής φόρων το 56% υποστηρίζει πως είναι μεγάλος ο φόρος που πληρώνει, το 20% θεωρεί ότι η καταβολή του φόρου είναι όσο του αναλογεί, ακόμα ένα 7% υποστηρίζει ότι ο φόρος είναι χαμηλός, καθώς υπάρχει και ένα 17% το οποίο δεν πληρώνει.

ΜΕΓΕΘΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

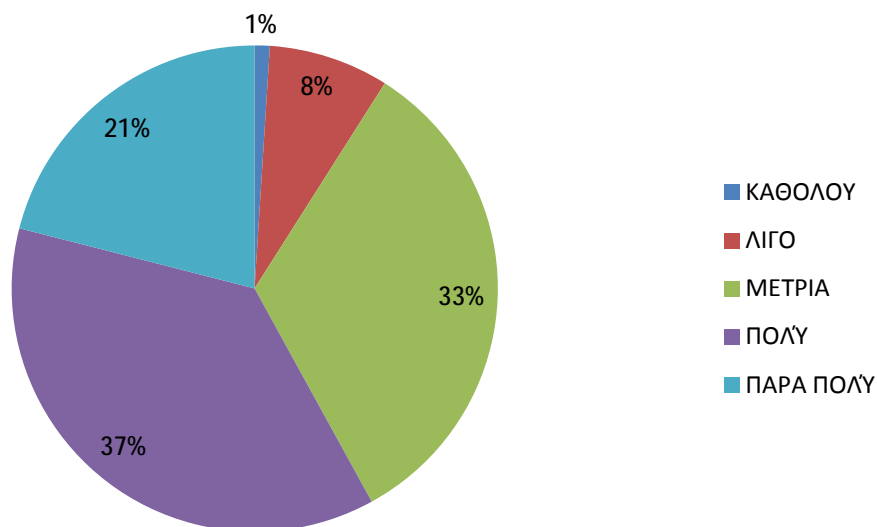
Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται κατά πόσο διευκολύνει το ελληνικό φορολογικό σύστημα τις συναλλαγές των πολιτών. Το 36% των ατόμων υποστηρίζει πως τους διευκολύνει πολύ, το 20% θεωρεί ότι είναι πάρα πολύ αλλά από την άλλη υπάρχει και ένα 20% που πιστεύει πως τους διευκολύνει λίγο. Ένα 18% πιστεύει την διευκόλυνση μέτρια και το μικρότερο ποσοστό που ανέρχεται στο 6% υποστηρίζει πως δεν υπάρχει καθόλου διευκόλυνση των συναλλαγών τους.

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

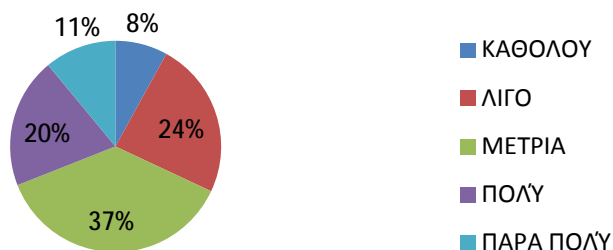
Οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν πόσο το ψηφιακό σύστημα συμβάλει στη φοροδιαφυγή. Το μεγαλύτερο ποσοστό του 37% θεωρεί ότι συμβάλει πολύ, αμέσως μετά ακολουθεί το ποσοστό των 20% και λέει ότι η συμβολή είναι μέτρια, το 20% θεωρεί τη συμβολή του ψηφιακού συστήματος πάρα πολύ, ένα 8% πιστεύει λίγο την συμβολή αυτή και παρατηρούμε πώς μόνο το 6% υποστηρίζει πως δεν υπάρχει καθόλου.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Στο επόμενο γράφημα παριστάνεται κατά πόσο θετικό είναι το δείγμα ώστε να «φακελώνονται» οι οφειλέτες του δημοσίου. Το μεγαλύτερο ποσοστό (37%) βρίσκει μέτρια αυτή τη λύση. Αμέσως μετά ακολουθεί το 21% όπου είναι λίγο θετικοί και πολύ κοντά ,δηλαδή το 20% είναι πολύ θετικοί με αυτό. Μόνο το 11% υποστηρίζει ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό ο εντοπισμός των οφειλετών ενώ το 8% δεν είναι καθόλου θετικοί με το «φακέλωμα».

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ "ΦΑΚΕΛΩΜΑ" ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΓΙΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ

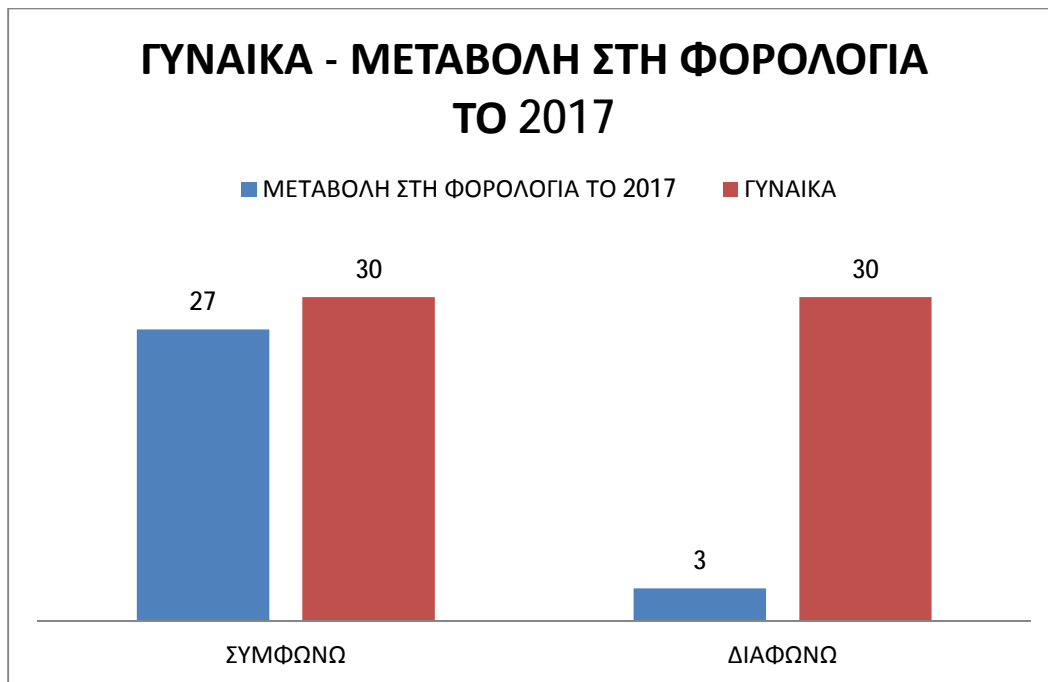

Σχετικά με το αν το ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα θα μπορέσει να μειώσει τις παράνομες συναλλαγές μεταξύ υπαλλήλων και πολιτών. Το μεγαλύτερο ποσοστό είπε πολύ με 33%, το 28% υποστηρίζει λίγο στη μείωση των παράνομων συναλλαγών, μέτρια υποστηρίζει το 24% , μόνο το 10% πιστεύει πάρα πολύ σ' αυτή τη μείωση. Τέλος το 5% υποστηρίζει ότι το ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα δε θα μείωση καθόλου τις παράνομες συναλλαγές μεταξύ υπαλλήλων και πολιτών.

ΜΕΙΩΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

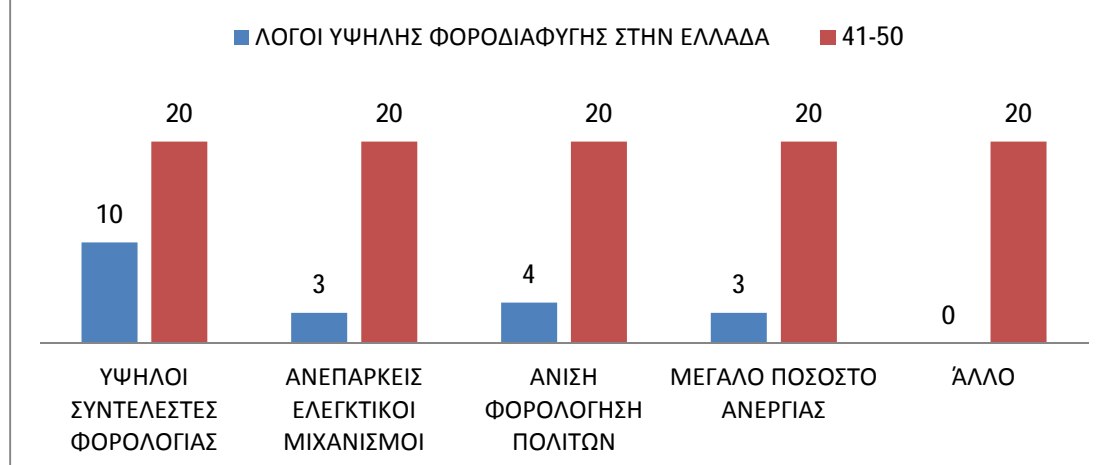

Στο γράφημα που ακολουθεί βλέπουμε μια συσχέτιση μεταξύ των γυναικών και της μεταβολής της φορολογίας για το 2017. Το 27 % των ερωτηθέντων γυναικών δήλωσε ότι έχει μεταβληθεί η φορολογία για το έτος 2017. Από την άλλη, το 3% υποστηρίζει ότι δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο.

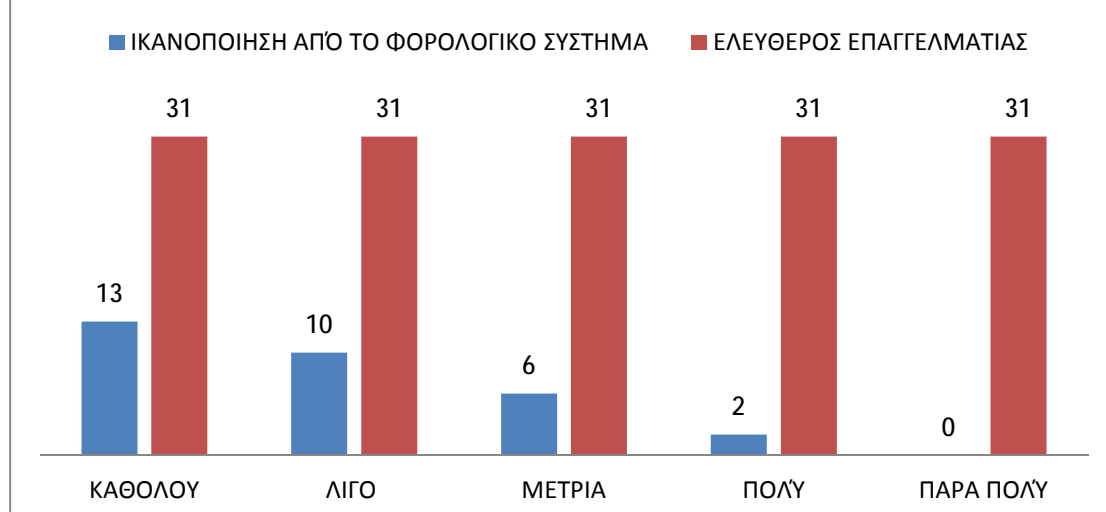
Στην συσχέτιση μεταξύ των ηλικιών 41-50 και των λόγων που υπάρχει υψηλή φοροδιαφυγή παρατηρούμε τα εξής: Το 10% δήλωσε ότι κύριο ρόλο παίζουν οι υψηλοί συντελεστές της φορολογίας, το 4% ότι δεν υπάρχει ίση φορολόγηση μεταξύ των πολιτών, ένα 3% ότι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι ανεπαρκείς και τέλος το υπόλοιπο 3% δήλωσε ότι ευθύνεται το μεγάλο ποσοστό ανεργίας που πλήττει τη χώρα.

ΛΟΓΟΙ ΥΨΗΛΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΗΛΙΚΙΑ(41-50)

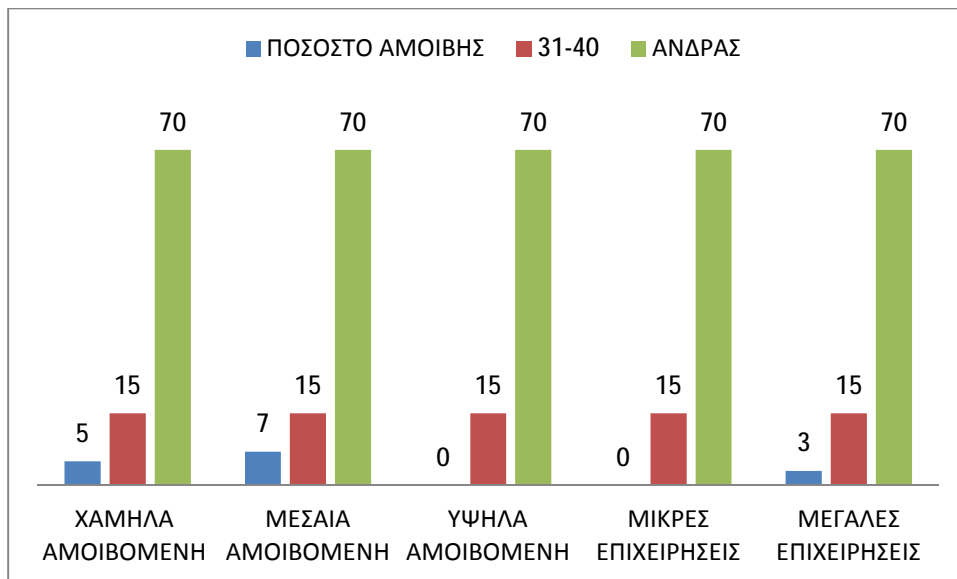

Παρακάτω διακρίνουμε ότι το 13% των ελεύθερων επαγγελματιών ανέφερε πως δεν είναι καθόλου ευχαριστημένοι από το φορολογικό σύστημα που υπάρχει, το 10% πως είναι ελάχιστα ικανοποιημένοι, το 6% ότι το φορολογικό σύστημα κινείται σε μέτρια επίπεδα και το ποσοστό 2% ότι είναι αρκετά ικανοποιημένοι από το ισχύον σύστημα.

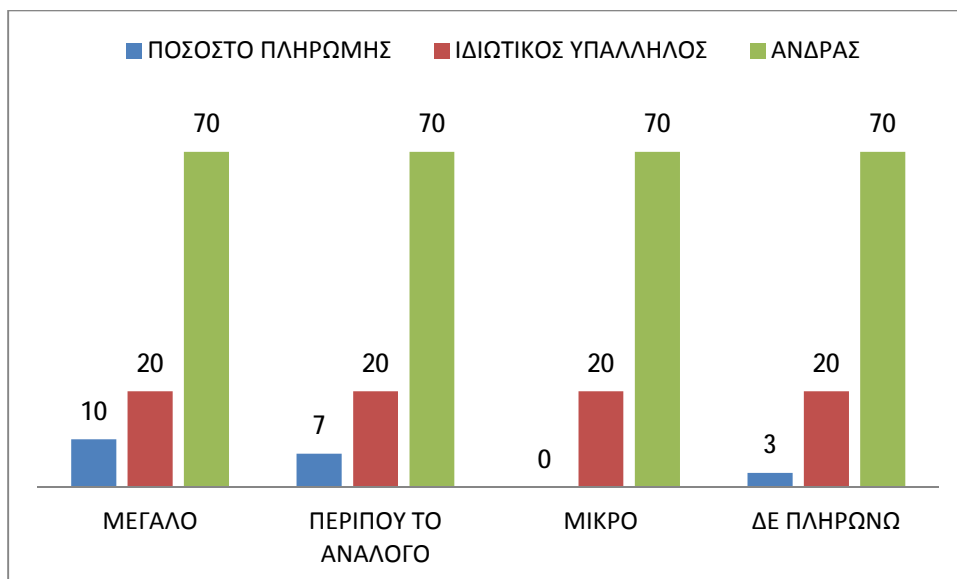
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ

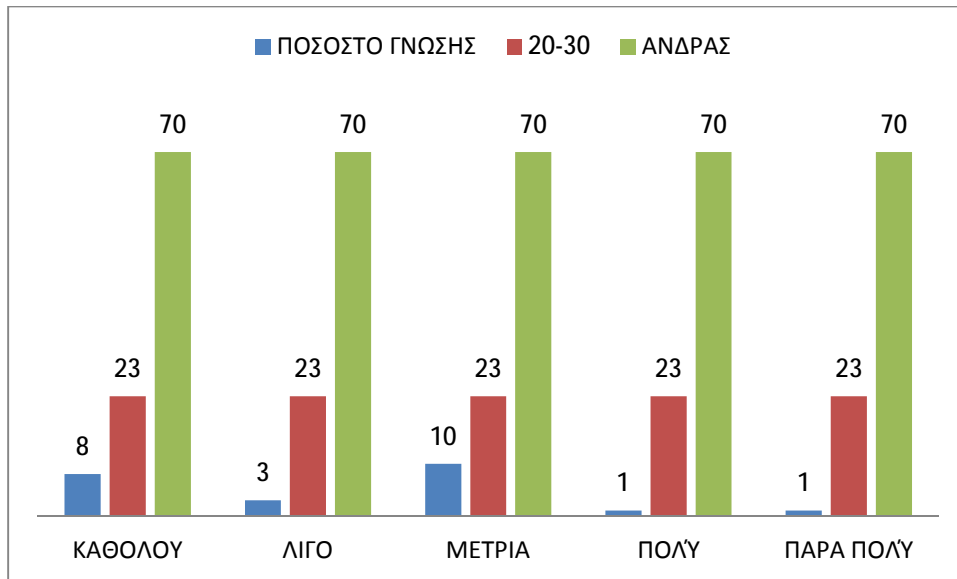

Στη παρακάτω συσχέτιση παρατηρούμε ότι οι άνδρες ηλικίας 31-40 ετών ανέφεραν το ποσοστό της αμοιβής τους. Το 7% δήλωσε ότι ανήκει στη μεσαία αμειβόμενη σκάλα, το 5% στη χαμηλά αμειβόμενη και ένα 3% ότι διαθέτει μεγάλη επιχείρηση.

Στο επόμενο γράφημα διακρίνουμε ότι οι άνδρες που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα δήλωσαν πως το ποσοστό που πληρώνουν είναι μεγάλο (10%), το 7% ότι είναι περίπου το ανάλογο ποσό. Από την άλλη ένα μικρό ποσοστό (3%) δήλωσε ότι δε πληρώνει καθόλου.

Στο παραπάνω γράφημα βλέπουμε πως οι άνδρες ηλικίας 20-30 ετών δεν γνωρίζουν καθόλου για τα φορολογία (8%). Επίσης ένα αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό δήλωσε ότι οι γνώσεις του για τη φορολογία βρίσκονται σε μέτριο επίπεδο ενώ το 3% γνωρίζει ελάχιστα πράγματα πάνω στο θέμα. Τέλος, το 1% ανέφερε πως γνωρίζει πολύ τη φορολογία και το 1% ότι γνωρίζει πάρα πολύ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το ισχύον ελληνικό φορολογικό σύστημα είναι εξαιρετικά πολύπλοκο και απαιτούνται άμεσες επεμβάσεις για την απλοποίηση του. Η πολυπλοκότητα της λειτουργίας του οφείλεται κυρίως στις συνεχείς φορολογικές μεταρρυθμίσεις, στην ύπαρξη πολλών και διαφορετικών κατηγοριών φόρων, στην έλλειψη οργανωμένων δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών και ενός πλήρους μηχανογραφημένου φορολογικού συστήματος. Οι παραπάνω αιτίες πολυπλοκότητας του φορολογικού συστήματος έχουν ως αποτέλεσμα οι πολίτες να μην είναι ικανοποιημένοι από το φορολογικό σύστημα της χώρας. Γι αυτό λοιπόν βασικός στόχος του κράτους πρέπει να αποτελέσει η απλοποίηση του φορολογικού συστήματος. Ωστόσο για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι απαιτούνται προσεκτικές κινήσεις για να δημιουργηθεί ένα αποδεκτό και κατανοητό από τους πολίτες φορολογικό σύστημα.

Σύμφωνα με την έρευνα, η πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί άδικο το ελληνικό φορολογικό σύστημα. Η επιβολή έκτακτων φόρων για την εξόφληση των χρεών της Ελλάδας σε συνδυασμό με την άνιση κατανομή του φορολογικού βάρους μεταξύ των φορολογουμένων είναι οι βασικοί λόγοι για να θεωρούν άδικο τον τρόπο επιβολής των φόρων. Μάλιστα, παρατηρούμε πως όσο αυξάνονται τα όρια ηλικίας του δείγματος τόσο λιγότερο δίκαιο θεωρούν το φορολογικό σύστημα, γιατί επιβαρύνονται άμεσα από αυτό και την δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας σε σχέση με την ηλικιακή ομάδα των 20 έως 30 ετών.

Επιπλέον, οι μεταρρυθμίσεις του φορολογικού συστήματος επιβαρύνουν κυρίως τα μικρομεσαία εισοδήματα και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι πιο εύαλπτες σε φορολογικούς ελέγχους και αποτελούν τον πιο εύκολο φοροεισπρακτικό στόχο μετά τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους. Τα έσοδα του κράτους θα μπορούσαν να αυξηθούν σημαντικά και παράλληλα η κατανομή τους να γίνει δικαιότερη αν διευρυνθεί η φορολογική βάση προς περιοχές πλούτου και πηγές εισοδημάτων που σήμερα αποφεύγουν τη φορολόγηση ή νομότυπα απαλλάσσονται από αυτή. Η ευθύνη για την κατάσταση αυτή ανήκει κυρίως στην εκάστοτε πολιτική και τον ελεγκτικό μηχανισμό. Άρα, θα πρέπει η φορολογική πολιτική να γίνει δικαιότερη ως προς την κατανομή των φόρων για τους πολίτες. Ακόμη, οι περισσότεροι πολίτες πιστεύουν ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τους οικονομικά ευκατάστατους και αδικεί τους οικονομικά ασθενέστερους. Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχει η δυνατότητα αποφυγής πληρωμής των οφειλών τους, λόγω της οικονομικής δυνατότητας τους. Η παραπάνω διαπίστωση θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη καθώς δείχνει την έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών ως προς την ισχύ και την ισότητα των νόμων.

Όσον αφορά την φοροδιαφυγή θετικό αποτελεί το γεγονός πως το 38% των ερωτώμενων πολιτών δεν συμφωνούν με την πολιτική αυτή και αρνούνται ότι φοροδιαφεύγουν. Όμως, το ίδιο ποσοστό ερωτώμενων είναι “απαθείς”, δηλαδή ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν. Ωστόσο το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος απάντησε πως οι βασικοί λόγοι φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι οι υψηλοί συντελεστές φορολογίας και η άνιση κατανομή του φορολογικού βάρους μεταξύ των φορολογουμένων. Μην ξεχνάμε πως η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα από τα βασικότερα αίτια για την οικονομική κρίση που υπάρχει στην χώρα μας. Άρα, λοιπόν η εφαρμογή εντατικών φορολογικών ελέγχων με τον εκσυγχρονισμό της ποιότητας των υπηρεσιών και των ελεγκτικών μηχανισμών του δημοσίου πρέπει να αποτελέσει βασική επιδίωξη της διοίκησης του κράτους για την πάταξη της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα. Προτείνουμε ο τακτικός φορολογικός έλεγχος

να είναι αποτέλεσμα τόσο τυχαίου δείγματος όσο και δείγματος που θα καθορίζεται με βάση το αντικείμενο, την πορεία των οικονομικών στοιχείων διαφόρων κλάδων και την ύπαρξη στοιχείων που τον καθιστούν απαραίτητο. Όμως απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί και η αλλαγή της νοοτροπίας των Ελλήνων προς την πολιτική της φοροδιαφυγής για να μειωθεί το ποσοστό της.

Από την παρούσα έρευνα προέκυψε πως οι πολίτες είναι θετικοί με το ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα διότι θεωρούν πως διευκολύνονται οι συναλλαγές τους με τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες και πως θα μειωθεί η φοροδιαφυγή σε αρκετά μεγάλο ποσοστό λόγω της μείωσης των παράνομων συναλλαγών μεταξύ υπαλλήλων αι πολιτών. Αξιοσημείωτο είναι το αποτέλεσμα της έρευνας για το επίπεδο γνώσης των πολιτών για το ελληνικό φορολογικό σύστημα. Η μέση γνώση του φορολογικού συστήματος του δείγματος των πολιτών για την λειτουργία του ενισχύει την απαίτηση για ριζικές αλλαγές του. Η μείωση των φορολογικών μεταρρυθμίσεων και η απλοποίηση του φορολογικού συστήματος θα οδηγήσει στην βελτίωση της γνώσης των πολιτών. Συμπεραίνουμε, λοιπόν ότι η διάρθρωση και η λειτουργία ενός φορολογικού συστήματος αντανακλά την οικονομική της πολιτική είτε στο εσωτερικό της χώρας είτε στη διεθνή οικονομικά δρώμενα και μπορεί να την οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερη κυρίως οικονομική κρίση. Η συνεργασία του κράτους και των πολιτών της χώρας αποτελεί βασικό πυλώνα για ένα δίκαιο και σωστό φορολογικό σύστημα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Παπαδόπουλος Δ. (1987), *Τα πάντα για το ΦΠΑ*, Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1987.

Σταματίου Αντώνης Β. (1986), *Η εφαρμογή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Ολυμπία Στρουμπούκη.

Σελλάς, Σ. (1989), *Το ελληνικό φορολογικό σύστημα*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Μουντούρης Ανδρέας, εφοριακός – συγγραφέας (Μάρτιος 2013), *Λειτουργίες των φόρων*, Πανατωλική εφημερίδα.

Γκίνογλου, Δ. (2004), *Φορολογική Λογιστική*, Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη.

Σύγκριση φορολογικού συστήματος Ελλάδας- Εσθονίας, Διπλωματική εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καβάλας.

Αντύπας, Γ. (2011), « *Αλλάζουν όλα στο φορολογικό σύστημα*», Ημερησία, 26-03-2011,σελ. 43.

Ζαρωτιάδης, Γ. (2010), «*Η φορολογική μεταρρύθμιση (ζανά) στο επίκεντρο*», Ελευθεροτυπία, 18-02-2010, σελ.20.

Συγκουρίδου, Α. (2011), *Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα: μια διαχρονική προσέγγιση σε θεωρητικό και ερευνητικό πλαίσιο*, Πτυχιακή εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καβάλας, Τμήμα Λογιστικής.

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

- <http://news247.gr/eidiseis/gnomes/andreas-koutras/forologia-kai-ellhniko-politiko-susthma.2110456.html>
- <https://backwriters.com/2016/10/26/%CF%84%CE%BF-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%83%CF%8D%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1/>
- <http://www.iefimerida.gr/news/179511/gkalop-tis-deloitte-forologiko-systima-tis-elladas-einai-anamesa-sta-tria-heiroteta-tis#axzz4gVL4F0o4>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο είναι μέρος ποσοτικής έρευνας που πραγματοποιείται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων με έδρα Πάτρα . Η πτυχιακή εργασία έχει τίτλο «Η φορολογία της Ελλάδας πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης».

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο. Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν, θα χρησιμοποιηθούν μόνο για στατιστικούς λόγους και σε κάθε περίπτωση θα διαφυλαχτεί η ταυτότητα των συμμετεχόντων στην αξιολόγηση. Για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου διαβάστε προσεκτικά κάθε ερώτηση και συμπληρώστε με ένα **X** ή αντίστοιχο κουτάκι.

1) Φύλο : Άνδρας Γυναίκα

2) Ηλικία :

3) Επάγγελμα :

Δημόσιος Υπάλληλος

Ιδιωτικός Υπάλληλος

Συνταξιούχος

Φοιτητής

Άνεργος

Ελεύθερος Επαγγελματίας

Άλλος λόγος

(παρακαλώ προσδιορίστε)

Κυκλώστε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε για κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις σε μια κλίμακα από το ένα (1) ως το πέντε (5), όπου το 1 θα υποδηλώνει 'Καθόλου' και το 5 'Πάρα πολύ'.	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
4) Γνωρίζω τον τρόπο λειτουργίας του ελληνικού φορολογικού συστήματος.	1	2	3	4	5
5) Το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τους οικονομικά ευκατάστατους και αδικεί τους οικονομικά ασθενέστερους.	1	2	3	4	5
6) Η επιβολή φόρου πρέπει να γίνεται ανάλογα με τα εισοδήματα και περιουσιακά στοιχεία των πολιτών.	1	2	3	4	5
7) Πόσο ικανοποιημένοι είστε από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας.	1	2	3	4	5

8) Σε σχέση με το 2010 πιστεύετε ότι το 2017 έχει μεταβληθεί η φορολογία στη χώρα μας ;

- Συμφωνώ
 Διαφωνώ

9) Από τις παρακάτω κατηγορίες ποιοί θεωρείται ότι πληρώνουν περισσότερους φόρους

- Χαμηλά αμειβόμενοι πολίτες
 Μεσαία αμειβόμενη τάξη
 Υψηλά αμειβόμενοι πολίτες
 Μικρές επιχειρήσεις
 Μεγάλες επιχειρήσεις

10) Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό γιατί :

- Είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας
 Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς
 Δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλοι οι πολίτες
 Υπάρχει μεγάλο ποσοστό ανεργίας
 Άλλο, παρακαλώ αναφέρατε:.....

Κυκλώστε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Διαφωνώ Ούτε Συμφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	-----------------	---------	---------------------------	---------	-----------------

11) Συμφωνείτε με την πολιτική της φοροδιαφυγής και την απόκρυψη εισοδημάτων από το κράτος

1

2

3

4

5

12) Κύρια προβλήματα στη συλλογή των φόρων είναι :

- Τα φορολογικά έσοδα δεν ξοδεύονται για το όφελος των πολιτών
- Η έλλειψη έντιμων φοροεισπρακτόρων
- Τα υπέρογκα ποσά φόρων που απαιτούνται
- Οι φορολογούμενοι είναι απρόθυμοι να τους πληρώσουν
- Ύπαρξη δόλιων πολιτικών

13) Κατά τη γνώμη σας πληρώνετε :

- Μεγάλο ποσό φόρου
- Περίπου το ανάλογο ποσό φόρου
- Μικρό ποσό φόρου
- Δεν πληρώνω φόρο

Επιλέξτε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε για κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις σε μια κλίμακα από το ένα (1) ως το πέντε (5), όπου το 1 θα υποδηλώνει 'Καθόλου' και το 5 'Πάρα πολύ'.	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
14) Επιτυγχάνεται η διευκόλυνση των συναλλαγών μέσω του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος.	1	2	3	4	5
15) Το ψηφιακό σύστημα συμβάλει στην μείωση της φοροδιαφυγής	1	2	3	4	5
16) Είστε θετικός/ή στο ηλεκτρονικό «φακέλωμα» των συναλλαγών των πολιτών για άμεσο εντοπισμό των οφειλετών του δημοσίου.	1	2	3	4	5
17) Το ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα θα μειώσει τις παράνομες συναλλαγές μεταξύ υπαλλήλων και πολιτών.	1	2	3	4	5